

Szakértő keresése

A szakértő olyan személy, akit a bíróság vagy a felek azzal a céllal jelölnek ki, hogy a bírósági eljárás során egy bizonyos témában szakértelmet biztosítson. Abban az esetben is a bíróság részére végzi feladatát, ha a felek jelölték ki.

Általában a nemzeti jogszabályok határozzák meg a szakértők feladatait és felelősségi körét. A legtöbb ország követelményeket (oktatást, képzést és/vagy képesítést) ír elő a bírósági eljárásokban szakértőként való elismeréshez. Jelenleg nincs megállapodás a tagállamok között az (igazságügyi) szakértőkre vonatkozó követelményekről, és a nemzeti nomenklatúrák jelentősen eltérnek egymástól.

A szakértőknek számos típusa létezik:

- A szakértő tanú feladata, hogy értelmezze a tényeket és/vagy a műszaki szakértelmén vagy tapasztalatain alapuló véleményt adjon a felek érveinek tisztázása érdekében;
- A műszaki szakértő feladata műszaki vagy tudományos kérdésekben vélemény nyilvánítása;
- A jogi szakértővel a külföldi jogra alkalmazandó szabályokról, gyakorlatokról és jogokról lehet konzultálni;
- Egyéb szakértők.

A szakértőkről és szakértelemről szóló nemzeti adatlapok tájékoztatást nyújtanak a meglévő nemzeti szakértői jegyzékekről és nyilvántartásokról, a szakértőkkel szemben támasztott követelményekről, a szakértők javadalmazásáról és felelősségéről, valamint a szakértői eljárások lefolytatásáról.

Ezeket a nemzeti adatlapokat az [Európai Szakértői Intézet \(EEEI\)](#) állította össze az Európai Bizottság Jogérvényesülés programja által finanszírozott „Szakértőt keres” projekt keretében.

A honlapot az Európai Bizottság tartja fenn. Az ezen az oldalon található információ nem feltétlenül tükrözi az Európai Bizottság hivatalos álláspontját. A Bizottság semmilyen felelősséget vagy kötelezettséget nem vállal az e dokumentumban foglalt vagy említett információk és adatok tekintetében. Kérjük, az európai oldalak szerzői jogi szabályai vonatkozásában vegye figyelembe a jogi nyilatkozatot.

Utolsó frissítés: 21/09/2020

Szakértő keresése - Dánia

I. Szakértői jegyzékek és nyilvántartások

Dániában többféle szakértő létezik: kirendelésük, eljárásuk, valamint az, hogy létezik-e állami szakértői jegyzék vagy nyilvántartás, attól függ, hogy milyen szakértőről van szó.

Szakértők különösen a következők:

- Szakértő ülnök
- Bérleti ügyekben eljáró bírósági szakértő
- Gyermekkel kapcsolatos ügyekben eljáró szakértő
- Szakértő becselő
- Szakértők kisebb ügyekben

Emellett szervezetek is végezhetnek szakértői tevékenységet bizonyos területeken.

Egyes esetekben a bíróság egy olyan belső adatbázisból választja ki a szakértőt, amelyhez az összes dán bíróság hozzáfér. A szakértők kirendelésére vonatkozó eljárások változóak, de az összes szakértő számára közös előírás, hogy feddhetetlennek kell lenniük. A szakértői jegyzékeket vagy nyilvántartásokat időnként a dán bíróságok honlapján is közzéteszik az átláthatóság biztosítása érdekében.

Más esetekben a bíróság kirendelhet olyan személyt, akit megfelelőnek és hozzáértőnek tart. Ezekben az esetekben bizonyos állami szervezetek szakértői nyilvántartást vezetnek, amelyből a bíróság kiválaszthatja a szakértőt, ha a kérdés az adott szervezet hatáskörébe tartozik, például kriminalisztika esetében. Ha nincs ilyen jegyzék, és mindkét fél hozzájárul, a bíróság olyan szakértőt rendel ki, aki hozzáértőnek tűnik. Kizárólag feddhetetlen személyek rendelhetők ki.

II. A szakértők szakképesítése

Nincs előírás a szakértők szakképesítésére vonatkozóan. A bíróságot nem köti a szakértői vélemény, azt szabadon mérlegelheti. Ez a szabály vonatkozik a bizonyíték bizonyító erejére is. Abban az esetben, ha a Dán Bírósági Hivatal olyan szakértők jelentkezését vizsgálja, akik kisebb ügyekben kívánnak szakértőként működni, a Dán Bírósági Hivatal egyeztet az érintett ipari szervezetekkel, és lekérdezi a bűnügyi nyilvántartást. Ettől eltekintve a szakértők képzésére vagy szakmai háttérére vonatkozóan nincs előírás.

III. A szakértők díjazása

A díjazás attól függ, milyen szakértő vesz részt az ügyben.

A szakértő ülnök, a bérleti ügyekben eljáró ülnök és a gyermekekkel kapcsolatos ügyekben eljáró szakértő díjai meg vannak határozva, és a Dán Bírósági Hivatal határozza meg a díjazás szabályait (az igazságszolgáltatásról szóló törvény 93. cikke és a szociális szolgáltatásokról szóló törvény 172. cikke alapján).

Ha polgári eljárásban van szükség **szakértői vizsgálatra**, például műszaki véleményre, a szakértői díjak nincsenek előzetesen meghatározva, és a díjakra vonatkozóan nincs korlátozás. A díj azonban nem fizethető ki előre. A bíróság állapítja meg a bíróság által kirendelt szakértőnek az említett vélemény elkészítéséért és a bíróság előtti meghallgatásáért járó díjat, valamint a felmerült költségek megtérítését. A döntés meghozatala előtt a bíróság felkéri a feleket észrevételeik megtételére. A bíróság egyúttal dönt arról, hogy a díjat hogyan kell felosztani a felek között (az igazságszolgáltatásról szóló törvény 208. cikke).

A bíróságtól szakértő kirendelését indítványozó fél és jogi képviselője viseli az ezzel kapcsolatban felmerült költségeket. A másik fél és annak jogi képviselője viseli ugyanakkor a költségek azon részét, amely a kérdéseikre adott válaszokkal kapcsolatban merült fel. A szakértőnek a tárgyalásra való idézését indítványozó fél viseli az ezzel kapcsolatban felmerült költségeket. A bíróság felszólíthatja a feleket, hogy adjanak biztosítékot a kért szakértői vélemény költségeinek fedezésére (az igazságszolgáltatásról szóló törvény 208. cikke).

Büntetőeljárásokban – a szükséges módosításokkal – hasonló szabályokat kell alkalmazni a szakértői véleményre (az igazságszolgáltatásról szóló törvény 210. cikke).

Kiseb ügyekben a szakértőnek költségbecslést kell készíteni a várható költségekről, és a díjról való megállapodás előtt nem válaszolhatja meg a szakkérdéseket. Ezután a feleknek észrevételt kell tenni a szakértő költségbecslésére vonatkozóan. Fontos megemlíteni, hogy ha a felek nem tudnak biztosítékot adni a költségek fedezésére, a bíróság dönthet úgy, hogy szakértői vélemény készítése nélkül folytatódik az ügy. A Dán Bírósági Hivatal határozza meg a szabályokat (az igazságszolgáltatásról szóló törvény 404. cikke).

IV. A szakértők felelőssége

A szakértők felelősségére nincs külön előírás. A szakértőnek tiszteletben kell tartani a szakterületre, a pártatlanságra és a titoktartásra vonatkozó szakmai szabályokat. A szakértők felelősségére tehát a szerződésen kívüli károkozásra, valamint a szerződésekre vonatkozó általános szabályok irányadóak. Ezek a szabályok nem tartalmazzak felső korlátot a felelősségre.

A szakmai szabályokat nem teljesítő szakértő felmenthető, díja csökkenthető, vagy akár felelősségre is vonható.

A szakértővel szemben büntetőeljárás indítható a megbízás végrehajtása során elkövetett bűncselekmény miatt.

Végül, nem kötelesek szakmai felelősségbiztosítást kötni az esetleges felelősségük fedezésére.

V. A szakértői eljárással kapcsolatos további információk

A szakértői eljárásokra vonatkozó szabályok különböző jogszabályokban találhatóak, és attól függenek, hogy milyen szakértőről van szó. A legtöbb szabály azonban megtalálható az igazságszolgáltatásról szóló törvényben (2018.11.14-i 1284. sz. egységes

szerkezetbe foglalt törvény). A szociális szolgáltatásokról szóló törvényben szerepel a gyermekekkel kapcsolatos ügyekben eljáró szakértőre vonatkozó szabályok egy része.

Az igazságszolgáltatásról szóló törvény egyes részei megtalálhatók angol nyelven.

1. A szakértők kirendelése

Polgári ügyekben a bíróság vagy a felek jelölhetik ki a szakértőket. A felek kérhetik a bíróságtól szakértő kirendelését azzal a céllal, hogy egy vagy több kérdéssel kapcsolatban véleményt nyilvánítsanak.

Büntetőügyekben a bíróság dönt arról, hogy szükség van-e szakértő kirendelésére a terhelt vagy az ügyészség indítványa esetén. A védelem és az ügyészség is indítványozhat szakértő tanúkat.

A szakértőnek be kell jelentenie, ha valamelyik féllel kapcsolatban összeférhetetlensége áll fenn.

Kisebb ügyekben (vagyis olyan ügyekben, amelyekben nincs vagy 5000 DKK alatt van a pertárgyérték) a bíró kérhet szakértői véleményt. A Dán Bírósági Hivatal rendeli ki a kisebb ügyekben eljáró szakértőket.

a) Bíróság általi kirendelés

Az elnöklő bíró, illetve bíróság rendeli ki az egyes ügyekben a szakértő ülnököket stb., ha szükségesnek tartja szakértői tevékenységük ellátását. Az elnöklő bíró az adott jegyzékből, nyilvántartásból vagy belső adatbázisból választja ki a szakértő ülnököt, de bizonyos esetekben a jegyzék, nyilvántartás vagy belső adatbázis nem köti a bírót. Mielőtt az elnöklő bíró, illetve bíróság kirendeli a szakértő ülnököket, a felek észrevételt tehetnek.

Amikor a felek indítványoznak szakértői vizsgálatot, megbízhatnak egy szakértőt, de döntésük nem köti a bíróságot. Ha a felek megállapodnak a szakértő személyében, a bíró általában kirendeli ezt a szakértőt (akkor is, ha nem köteles erre). Ha a bíróság kirendel szakértőt, a bíróságnak értesíteni kell a feleket a kirendelni kívánt személyről, és lehetőséget kell biztosítani a feleknek észrevételek benyújtására. Ha létezik jegyzék, illetve nyilvántartás, a bíróság vagy a felek általában ebből választanak szakértőt, de nem minden esetben kötelesek erre.

b) Felek általi megbízás

Ha a felek kívánnak szakértőt megbízni vélemény adására, egy meghatározott eljárást kell követniük: ha a felek polgári ügyben kérnek szakértői véleményt, írásbeli indítványt kell benyújtaniuk a bírósághoz. Az indítványnak információkat kell tartalmazni a szakértői vélemény céljáról és a szakértői vizsgálat tárgyáról.

Ha a bíróság engedélyezi, a feleknek a bírósághoz kell benyújtaniuk a kérdéseiket. A kérdések kézhezvétele után a bíróság kirendel egy vagy több szakértőt. A fentebb leírtak szerint a felek is megbízhatnak egy szakértőt, de a bíróságot nem köti a döntésük.

2. Az eljárás

a) Polgári eljárás

Az eljárás attól függ, milyen szakértő vesz részt az ügyben. Egyes esetekben a szakértőt megidézik a bírósági tárgyalásra, hogy válaszoljon a tárgyhoz kapcsolódó kérdésekre (például gyermekekkel kapcsolatos ügyekben eljáró családjogi szakértő, műszaki kérdések szakértői vizsgálata esetében), míg más esetekben csak írásbeli véleményt kell készíteni a szakértőnek. Más esetekben a szakértő bíróként jár el, és az ítélező tanács részét képezi.

Az alábbiakban két példát ismertetünk:

Az elnöklő bíró, illetve bíróság által az adott ügyben kirendelt szakértő ülnök, akinek a szakértelme szükségesnek bizonyul, bíróként jár el (de egy adott tudományágban szakértői tudással rendelkezik), és az ítélező tanács részét képezi. Gyermekekkel kapcsolatos ügyekben eljáró szakértők segítik a családjogi bíróságot.

Ha a szakértői vizsgálat szükséges egy kérdésben, a szakértőnek a bírósághoz benyújtott írásbeli véleményben kell megválaszolni a bíróságtól kapott kérdéseket. A szakértőnek tájékoztatnia kell a feleket a vizsgálat időpontjáról és helyéről. Ha a szakértői vélemény hiányos, a bíróság a vizsgálat újbóli elvégzésére vagy a vélemény újabb írásbeli véleménnyel való kiegészítésére utasíthatja a szakértőt. Vannak előre meghatározott sablonok a szakértői véleményhez. A bíróság nem ellenőrzi a szakértő tevékenységét. A vélemény benyújtását követően a felek további kérdéseket tehetnek fel a szakértőnek, ha a bíróság ezt engedélyezi. A bíróság ezután dönt arról, hogy a szakértő írásban, kiegészítő véleményben vagy szóban, a bírósági tárgyaláson válaszoljon a további kérdésekre. A szakértőt meg is lehet idézni a bírósági tárgyalásra, hogy válaszoljon a véleménnyel kapcsolatos kérdésekre.

A felek a tárgyaláson megtámadhatják a szakértők írásbeli vagy szóbeli véleményét. Mindenesetre a bírót soha nem köti a szakértői vélemény.

b) Egyéb eljárás

Büntetőügyekben is alkalmazható szakértő tanú. A szakértő tanúkat megidézik tárgyalásra, és általában részt vesznek a tárgyaláson.

A fentebb bemutatott információk az [Európai Szakértői Intézet \(EEI\)](#) által a Szakértők keresése elnevezésű projekt során az országonként kiválasztott kapcsolattartóktól származnak.

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

Utolsó frissítés: 03/12/2020

Szakértő keresése - Németország

I. Szakértői jegyzékek és nyilvántartások

Németországban átfogó szakértői nyilvántartásokat vezetnek. Hozzávetőlegesen 200–300 különböző szakterületet különböztetnek meg.

- A kereskedelmi és iparkamarák által igazolt szakértők jegyzéke elérhető [itt](#).
- A kézműves kamarák által igazolt szakértők jegyzéke elérhető [itt](#).
- A mezőgazdasági kamarák által igazolt szakértők jegyzéke elérhető [a mezőgazdasági kamarák regionális honlapjain](#).
- Az építészeti kamarák által igazolt szakértők jegyzéke elérhető [az építészeti kamarák regionális honlapjain](#).
- A mérnöki kamarák által igazolt szakértőkre és a nyilvántartásokra vonatkozó tájékoztatás elérhető [itt](#).
- A könyvelői kamara által igazolt szakértők jegyzéke elérhető [itt](#).
- További adatbázis a hites szakértők szövetsége <https://www.bvs-ev.de/sachverstaendigenverzeichnis/> oldalán található.
- Az orvosszakértők nem kötelesek szakképzettségükre igazolást beszerezni. Orvosszakértők az orvosi egyesületek regionális honlapjain található jegyzékek segítségével találhatók.

A bíróságok által széles körben alkalmazott gyakorlat, hogy az adott nyilvántartásból rendelnek ki szakértőt. A követelmények teljesítése esetén a szakértőt automatikusan nyilvántartásba veszik. Az államilag kijelölt nyilvántartást vezető kamarák feladata a nyilvántartások naprakészen tartása.

Németországban az igazságügyi szakértői tevékenységre vonatkozó főbb jogszabályok a következők:

- [a polgári perrendtartás 401. és azt követő §-ai](#) (401. §, ZPO);
- a kereskedelem szabályozásáról szóló törvény 36. §-a;
- a kézművesség szabályozásáról szóló törvény 91. §-a;
- a közigazgatási eljárás szabályai;
- a büntetőeljárás szabályai;
- [a kamarák magatartási kódexei](#).

II. A szakértők szakképesítése

Szakértőként olyan személyek vehetők jegyzékbe, akik szakterületükön kiemelkedően magas szintű szakképzettséggel rendelkeznek. A jegyzékbe történő felvételhez a jelentkezőnek megfelelő szakmai tapasztalattal is kell rendelkeznie. A szakértelem a szakértő munkáját dokumentáló megfelelő iratok benyújtásával bizonyítható. (Például életrajz, oklevélmásolat minden lényeges iskolai és szakmai képzettségre vonatkozóan, munkatapasztalat, referenciák, jelentések, továbbképzések). Az

ipari és kereskedelmi kamarák, kézműves kamarák, illetve az építészek és mérnökök esetében az adott szakmai szervezet ellenőrzést is végez. A képzettség, továbbképzések és szakmai tapasztalat mellett a jelölteknek bizonyosságot kell tenniük önállóságukról és feddhetetlenségükről is.

Az elismert szakértők igazolása és nyilvántartásba vétele rendszerint öt évig érvényes. Az ötéves időszak letelte előtt bizonyítaniuk kell hozzáértésüket, feddhetetlenségüket és képzettségüket ahhoz, hogy újabb igazolást szerezzenek, és ezáltal öt évig ismét a nyilvántartásban szerepeljenek (pl. az újabb ötéves nyilvántartásba vételhez szükséges beszámolók ellenőrzése és felülvizsgálata révén). A felelős szervezetek kötelesek tanfolyamokat szervezni. Amennyiben a szakértő megszegi a rá vonatkozó szabályokat vagy nem tartja naprakészen szaktudását, a kamarának jogában áll a szakértőt törölni a nyilvántartásból.

III. A szakértők díjazása

Polgári, közigazgatási és büntetőjogi ügyekben a díjazás [a német igazságügyi díjazásról és juttatásokról szóló törvény](#) (JVEG) alapján történik.

Előleg és részfizetés igényelhető.

Ha a szakértő munkáját a bíróságon kívül veszik igénybe, a díjazás az egyedi kompenzációs megállapodás függvénye.

IV. A szakértők felelőssége

Hibás szakértői vélemény esetén a szakértő felelősséget visel, akár magánszemély, akár bíróság a megbízó. Ha a bíróság megbízásából eljáró szakértő szándékosan vagy hanyag gondatlanságból hibás szakértői véleményt készít, és a bíróság erre a hibás szakértői véleményre alapozva hozza meg határozatát, a károsult fél jogi lépéseket tehet a kár megtérítése érdekében (a polgári törvénykönyv [BGB] 839a. §-a).

Ha a szakértő munkájára a bíróságon kívül van szükség, a (szerződéses) felelősségre vonatkozó általános rendelkezések irányadók.

V. A szakértői eljárással kapcsolatos további információk

1. A szakértők kirendelése

A szakértőt a bíróság rendeli ki. A felek ugyanakkor javaslatot tehetnek a kirendelendő szakértő személyére.

a) Bíróság általi kirendelés

A bíróság általában szakértői jegyzékből vagy nyilvántartásból választ. A bíróság ugyanakkor kirendelhet olyan szakértőt, akit megfelelőnek és hozzáértőnek tart. A bíróság által kirendelt szakértő a bíróság megbízásából és annak utasítása szerint jár el. Elsődleges feladata saját szakterületén belül a bíróság munkájának támogatása.

b) Felek általi megbízás

Amennyiben a felek megállapodnak adott személy szakértőként történő megbízásában, a bíróság köteles megállapodásukat követni; azonban a bíróság korlátozhatja a felek által kiválasztott szakértők számát.

Ha az egyik fél saját részről kíván szakértőt megbízni annak érdekében, hogy az számára segítséget nyújtson, az nem tekinthető igazságügyi szakértőnek, csak magánszakértőnek.

2. Az eljárás

a) Polgári eljárás

A bíróság a hozott határozatot köteles indokolással ellátni, és amennyiben a szakértői véleményt követi, utalnia kell a szakértő következtetéseire. A bíróságot nem köti a szakértői vélemény, az azonban sokszor kulcsjelentőségű az ítélet szempontjából. Helyszíni vizsgálat esetén a szakértőnek valamennyi féllel fel kell vennie a kapcsolatot. Amikor a szakértőnek például több információra van szüksége a felektől, ennek intézése általában a bíróság feladata.

i. Szakértői vélemény

A felek megtámadhatják a kirendelt szakértő véleményét nyilatkozattal vagy magánszakértő megbízásával, akinek véleményét másik szakvéleményként benyújthatják a bíróságnak.

ii. Bírósági meghallgatás

A tárgyalást megelőzően a bizonyításvételre független eljárás indítása kezdeményezhető („selbständiges Beweisverfahren”). Ebben az összefüggésben a szakértő már azelőtt kirendelhető, mielőtt az alapeljárásra sor kerülne. Ezen eljárás tárgya csak bizonyíték megőrzésére irányulhat, a további bírósági eljárás céljaira vagy a jogvita elkerülése érdekében.

A bírósági meghallgatásra magatartási kódex és az eljárási szabályok betartásával kerül sor. A szakértő köteles objektív, érthető és átfogó módon válaszolni a feltett kérdésekre. A német eljárásjog nem ismeri a keresztkérdéseket, azonban nemcsak a bíró, hanem a peres felek is feltehetnek kérdéseket.

b) Egyéb eljárás

Büntetőügyekben a bíróságnak az elismert igazságügyi szakértők jegyzékéből kell kiválasztania a kirendelt szakértőt; Más személy csak akkor rendelhető ki, ha ezt különleges körülmények teszik szükségessé – StPO 73. §, 2. bekezdés. A bíróság irányíthatja a szakértő tevékenységét. A [büntetőeljárásról szóló törvény](#) egyéb szabályokat is tartalmaz.

A fentebb bemutatott információk az [Európai Szakértői Intézet \(EEEI\)](#) által a Szakértők keresése elnevezésű projekt során az országonként kiválasztott kapcsolattartóktól származnak.

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

Utolsó frissítés: 22/12/2020

Szakértő keresése - Észtország

I. Szakértői jegyzékek és nyilvántartások

Az igazságügyi vizsgálatokról szóló észt törvény szerint a szakértő olyan személy, aki nem jogi vagy jogi szakvéleményt ad olyan ügyekben, amelyekben a jogszabály megengedi. Egyes szakértőket állami intézmények alkalmaznak („igazságügyi szakértők”), mások szakértői intézetek jegyzékében szerepelnek.

Észtországban vannak hivatalos szakértői jegyzékek. Bárki hozzáférhet a jegyzékekhez. A jegyzékek letölthetők vagy megtekinthetők [itt](#) és [itt](#).

Az Észt Igazságügyi Szakértői Intézet, az állami igazságügyi laboratórium felel ezen jegyzékek naprakészen tartásáért. Be kell jegyezni a fentebb említett második jegyzékbe azt a személyt, aki megfelel az igazságügyi vizsgálatokról szóló törvény 6. § (1) bekezdésének 1)–3) és (2) bekezdésének 1) és 2) pontjában meghatározott követelményeknek.

II. A szakértők szakképesítése

Az igazságügyi vizsgálatokról szóló törvényen alapulnak az igazságügyi szakértővé válás megszerzéséhez szükséges minimumkövetelmények. Az igazságügyi szakértői kompetencia képzés útján szerezhető meg.

A Tartui Egyetem az igazságügyi orvostan négyéves rezidensprogramja keretében biztosítja az igazságügyi orvosszakértői képzést. A rezidensek szakmai készségeket szereznek az Észt Igazságügyi Szakértői Intézetnél, amely a Tartui Egyetem egyik oktatási bázisa.

Észtországban egyik oktatási intézmény sem szervez igazságügyi szakértői képzést az igazságügyi szakértői tevékenység más területein. Az Észt Igazságügyi Szakértői Intézetben tapasztalt szakemberek oktatják a szakértőket. A legtöbb esetben 2 évig tart a képzés. A képzési terv általános és konkrét tárgyköröket is tartalmaz, és a terv célja, hogy a szakértő szakmai kompetenciákat szerezzen. Az egyes szakértői területek sajátosságai alapján állítják össze a képzési tervet, figyelembe véve a képzésben résztvevő szakértő szakmai tudományos háttérét és korábbi munkatapasztalatait is.

Ha valaki megfelel az igazságügyi szakértőkre vonatkozóan az igazságügyi vizsgálatokról szóló törvényben foglalt követelményeknek, elvégezte a képzést, és elegendő tapasztalattal rendelkezik független szakértői vélemény adásához, igazságügyi szakértővé válik. Miután letette az igazságügyi szakértők részére az igazságügyi vizsgálatokról szóló törvényben meghatározott esküt, igazságügyi szakértőként dolgozhat.

III. A szakértők díjazása

Az igazságügyi vizsgálatokról szóló törvény 5. fejezete rendelkezik a vizsgálatok költségeinek viseléséről. Az éves állami költségvetés fedezi az állami igazságügyi intézményekben végzett vizsgálatokat. Az igazságügyi vizsgálatokról szóló törvény 26. szakasza határozza meg a vizsgálatok pontos díját.

A szakértők díjazására nincs külön eljárás. A legtöbb esetben a szakértőknek kirendelésük előtt árajánlatot kell benyújtaniuk. Az eljárási törvény rendelkezik a szakértő költségeinek megtérítéséről is.

A vizsgálat költségei magukban foglalják a vizsgálatral összefüggésben felmerült összes költséget, ideértve az alvállalkozóként eljáró szakértők vagy intézmények közreműködése miatt felmerült költségeket is. A bíróságon kívüli szakértői eljárások költségei beleszámíthatók az eljárási költségekbe.

A szakértők részesülhetnek költségelőlegben.

IV. A szakértők felelőssége

A szakértőknek tájékoztatni kell az eljárásban részt vevő feleket a vizsgálat megkezdéséről. Szándékosan hamis szakértői vélemény adása bűncselekménynek minősül a büntető törvénykönyv 321. cikke alapján.

A szakértők a szerződésekre és a szerződésen kívüli károkozásra vonatkozó általános jogszabályok szerint vonhatók felelősségre. Ezenkívül van egy speciális büntetőjogi rendelkezés, amely vonatkozik a szakértő felelősségére: Hamis vád: 1) Aki mást bűncselekmény elkövetésével szándékosan hamisan vádol, pénzbüntetéssel vagy egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő. 2) Aki a fenti cselekményt koholt bizonyítékok előállításával követi el, pénzbüntetéssel vagy öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

A szakértők nem kötelesek szakmai felelősségbiztosítást kötni az esetleges felelősségük fedezésére.

V. A szakértői eljárással kapcsolatos további információk

Az észti szakértői eljárásokra vonatkozó jogi rendelkezések a következő weboldalakon találhatóak:

- [Riigi Teataja](#)
- [Büntetőeljárásról szóló törvény](#)
- [Polgári perrendtartásról szóló törvény](#)
- [Igazságügyi vizsgálatokról szóló törvény](#)

Polgári és közigazgatási eljárásban nincs különbség a szakértők kirendelése között. Büntetőeljárásban az Észti Igazságügyi Szakértői Intézet indítványára rendelnek ki igazságügyi szakértőt, hogy szükség esetén segítse az ügyészt és a bíróságot.

Észtországban a szakértői jogállás nem védett. A büntetőügyek több, mint 70%-ában, a polgári eljárások 30%-ában és a közigazgatási eljárások 10%-ában vesznek részt szakértők.

V.1 A szakértők kirendelése

Bíróság rendelhet ki, valamint néhány esetben a felek bízhatnak meg szakértőt. Az előzetes eljárás vagy a tárgyalás előkészítése céljára is rendelhetnek ki szakértőt. Nem kötelesek valamely jegyzékben szereplő szakértőt kirendelni. Büntetőeljárásban a nyomozás során a rendőrség (a nyomozó hatóság) vagy az ügyész rendelhet ki szakértőt.

A bíróság kirendelhet szakértőt, ha a felek nem bíznak meg szakértőt, vagy ha nem jutnak megállapodásra a szakértő személyét illetően, vagy ha a tárgyalást megelőzően készült szakértői vélemény. Polgári jogi ügyekben a szakértő kirendelése előtt a feleknek előleget kell fizetni a szakértői költségek fedezésére. A felek javaslatot tehetnek a szakértő személyére, de ez a javaslat nem köti a bíróságot.

Nincs jelentős eltérés a szakértőnek a különböző bíróságok általi és az igazságszolgáltatás különböző területein történő kirendelése között.

A bíróság által kirendelt szakértők kötelesek bejelenteni minden összeférhetetlenséget.

V.2. Az eljárás

Polgári eljárás

Általános követelmény a szakértőkkel szemben, hogy alaposan, teljeskörűen és objektíven kell végezniük munkájukat, valamint tudományos szempontból megalapozott véleményt kell adniuk. Ez minden jogi eljárásban alkalmazandó előírás.

A felek megtámadhatják a szakértői véleményt nyilatkozattal vagy másik szakvélemény benyújtásával.

A bíróságot nem köti a szakértői vélemény. A bíróság akkor is dönthet a szakértői vélemény alapján, ha valamelyik fél a tárgyaláson megtámadta azt.

Mivel a szakértői vélemény csupán a bizonyítékok egyike, a bíróság ebben az esetben is a többi bizonyítékhoz képest mérlegeli a szakértői vélemény bizonyító erejét.

Nincs olyan eljárás, amelynek során a szakértők megbeszélését folytatnának a tárgyalás előtt, vagy kerszetkérdéseket intéznének hozzájuk.

Ha a szakértőnek szüksége van további információkra, az eljárás során kapcsolatba léphet a felekkel.

1. Szakértői vélemény

Észtországban a szakértők írásban és néhány esetben szóban adnak szakvéleményt. A büntetőeljárások kivételével a szakértőnek nem kell meghatározott szerkezet szerint elkészíteni a véleményt.

A szakértő köteles reagálni a felek érveire a záróvéleményben. Ha a felek a vélemény kiegészítését indítványozzák az eredeti véleményben felmerülő kérdések miatt, a bíróság elrendelheti a vélemény kiegészítését. Ha a szakértői vélemény homályos, ellentmondásokat tartalmaz vagy hiányos, és ezeket a hibákat további kérdésekkel nem lehet kiküszöbölni, a bíróság jogosult új vizsgálatot elrendelni. Az új vizsgálatot ugyanaz vagy másik szakértő végzi.

2. Bírósági meghallgatás

A szakértők nem vesznek részt a tárgyalást előkészítő ülésen, de a tárgyalásra megidézik őket, hogy válaszolhassanak a bíróság vagy a felek kérdéseire. Általános gyakorlatnak számít, hogy kérdéseket intéznek a szakértőkhöz. Telefonkonferencia útján is meg lehet hallgatni a szakértőket, ha a felek megállapodnak erről a tárgyalás előtt.

A fentebb bemutatott információk az [Európai Szakértői Intézet \(EEEI\)](#) által a Szakértők keresése elnevezésű projekt során az országonként kiválasztott kapcsolattartóktól származnak.

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

Utolsó frissítés: 22/12/2020

Szakértő keresése - Görögország

I. Szakértői jegyzékek és nyilvántartások

Görögországban a szakértők szakterület szerint szerepelnek a nyilvántartásban. Az elsőfokú bíróságok vezetik a szakértői nyilvántartásokat. Ezek a nyilvántartások nyilvánosak, de csak azok a bírák használhatják, akik szeretnének kirendelni szakértőt. A bíróság kirendelhet egy vagy több szakértőt, ha úgy ítéli meg, hogy az ügyben felmerült kérdések különleges szakértelmet igényelnek. Ezenkívül a bíróság köteles kirendelni szakértőt, ha valamelyik fél ezt indítványozza, feltéve, hogy a bíróság véleménye szerint különleges szakértelem szükséges.

A szakértőknek kérelmezni kell a nyilvántartásba való felvételüket.

Az elsőfokú polgári vagy közigazgatási bíróság nyilvános pályázati felhívását követően (a bíróság hivatalos weboldalán) a kérelmező a személyes adatait tartalmazó írásbeli kérelmet nyújt be az elsőfokú bíróság titkárságához, amelyben kijelenti, hogy:

- nem ítélték el és nem is gyanúsították olyan bűntett vagy vétség elkövetésével, amely következtében megvonták a politikai jogait,
- nem vonták vissza a szakmai engedélyét,
- fizetésektelenség vagy gondnokság alá helyezés miatt nem vonták meg a tulajdonnal való rendelkezési jogát,
- nem bíró, ügyész vagy tisztviselő.

Az évente kiírt pályázati eljárás lezárása után közzéteszik a szakértői nyilvántartás tervezetét. A kifogások benyújtására nyitva álló időszak után az elsőfokú bíróság többtagú tanácsa jóváhagyja a végleges nyilvántartást.

Büntetőeljárások esetén a szakértői nyilvántartást a vétségi ügyekben eljáró bírók tanácsa vezeti az ügyész javaslata alapján. Szakértő esetében teljesülni kell az alábbi követelményeknek:

- 21 évesnél idősebb,
- cselekvőképes és nem értelmi fogyatékos,
- nem ítélték el olyan bűntett vagy vétség elkövetése miatt, amely következtében megvonták a politikai jogait, vagy elbocsátották a közigazgatásból,
- nem vonták vissza a szakmai engedélyét,
- nem idézte elő azokat a tényeket, amelyek a szakértői vélemény tárgyát képezik,
- nem jár el az adott eljárásban bíróként, ügyészként, titkárként vagy tisztviselőként,
- nem ítélték el ugyanazon bűncselekmény miatt, amellyel a terheltet gyanúsítják, és
- nem a terhelt házastársa, testvére vagy közeli hozzátartozója.

A szakértőt törölni lehet a nyilvántartásból kérésére, ha már nem felel meg a követelményeknek, vagy ha az illetékes hatóság úgy dönt.

II. A szakértők szakképesítése

A szakértőknek szakmai testület tagjának kell lenni annak érdekében, hogy szakértőnek nevezhessék magukat.

III. A szakértők díjazása

Büntetőeljárásban az állam téríti meg a szakértő díját. Polgári eljárásban a felperesnek előleget kell fizetnie a bíróság által kirendelt szakértők költségeinek fedezésére. Az eljárás lezárultakor a pervesztes fél viseli a költségeket. A szakértői díjak szabadon meghatározhatók. A felek bizonyos feltételek esetén költségmentességben részesülhetnek a szakértői díj tekintetében.

IV. A szakértők felelőssége

A szakértők a szerződésekre és a szerződésen kívüli károkozásra vonatkozó általános jogszabályok szerint vonhatók felelősségre. Nem kötelesek szakmai felelősségbiztosítást kötni az esetleges felelősségük fedezésére.

V. A szakértői eljárással kapcsolatos további információk

Az igazságügyi szakértői tevékenységre alkalmazandó főbb jogszabályi rendelkezéseket a polgári perrendtartásról szóló görög törvény 368–392. cikke, az 566/1968. sz. királyi rendelet 20. cikkének (7) bekezdése, valamint a 2882/2001. sz. törvény (kisajátítási törvény) tartalmazza. Ezenkívül a közigazgatási eljárásról szóló görög törvény 159–168. cikkét és a büntetőeljárásról szóló görög törvény 183–203. cikkét kell alkalmazni.

A bíróság mérlegelési jogkörrel rendelkezik a bizonyításvétel elrendelése tekintetében, mivel az igazság megállapítása az elsődleges cél. A kontradiktórius eljárás elve jelenti e jogkör egyetlen korlátozását.

1. A szakértők kirendelése

Szakértőt a bíróság rendelhet ki, valamint a felek bízhatnak meg. A közigazgatási eljárásokban a szakértők kirendelése hasonlóan történik, mint a polgári eljárásokban. A büntetőbíróság előtti eljárásban az ügyész vagy a bíróság rendelhet ki szakértőt a nyomozás során. Emiatt a polgári eljárástól eltérő szakértői nyilvántartás létezik büntetőügyekben, és a szakértőnek szigorúbb követelményeknek kell megfelelni, mint a polgári és közigazgatási eljárásokban.

a) Bíróság általi kirendelés

A polgári bíróság mérlegelési jogkörrel rendelkezik, ha hivatalból vagy a peres fél kifejezett indítványára rendel ki szakértőt, ha másként nem állapítható meg a tényállás. Ebben az esetben a szakértői vélemény kézhezvételét követő időpontra halasztják a tárgyalást. A bíróság szabadon rendelhet ki bárkit, akiről úgy ítéli meg, hogy megfelelően tud eljárni szakértőként. A szakértőnek be kell jelenteni bármely összeférhetetlenséget a bíróságnak. A bíróság által kirendelt szakértő hozzáférhet az ügy irataihoz.

b) Felek általi megbízás

A felek által megbízott szakértőknek három típusa létezik Görögországban: szaktanácsadók (a polgári perrendtartásról szóló törvény 391–392. cikke, a közigazgatási eljárásról szóló törvény 167. cikke, a büntetőeljárásról szóló törvény 204. és azt követő cikkei), bíróságon kívüli szakértők és szakértő tanúk. A peres fél szaktanácsadót bízhat meg a bíróság által kirendelt szakértő tevékenységének ellenőrzése céljából. A felek választják ki a bíróságon kívüli szakértőt. A feleknek kell hivatkozni és benyújtani a szakértő véleményét, ellenkező esetben elfogadhatatlanként elutasítják. Ha ezek a követelmények teljesülnek, a bíróság szabadon vizsgálja és értékeli a szakértő véleményét. A vélemény nem tekinthető bizonyítéknak. Inkább a peres fél érvelésének jogalapjához kapcsolódik. A szakértő tanúk különleges tudományos vagy műszaki szakismerettel rendelkező tanúk, akiket a bíróság hallgat meg.

A bíróság eldönti, hogy a szakértő véleményére alapozza-e az ítélet indokolását. A bíróság akkor is a szakértő véleményére alapozhatja az ítéletét, ha az eljárási szabályok megsértésével készült a szakértői vélemény. Ha azonban az eljárási szabályokat jelentős mértékben megsértik, akkor a szakértői véleményt nem létezőnek tekintik. Ebben az esetben a bíróságnak nem alapozhatja az ítélet indokolását a szakértő véleményére.

2. Az eljárás (polgári)

Ha a felek megbízta szaktanácsadókat, a szaktanácsadó kérdéseket tehet fel a bíróság által kirendelt szakértőknek. A szakértő egyetlen kötelezettsége a vélemény elkészítése. A felek által megbízott szakértők kapcsolatba léphetnek a felekkel az eljárás során, a bíróság által kirendelt szakértőnek ehhez a bíróság engedélyére van szüksége.

a) Szakértői vélemény

Görögországban a szakértői eljárások során nincs szükség előzetes szakértői véleményre. A fő vélemény írásban vagy szóban is elkészíthető. A szakértőnek nem kell meghatározott szerkezet szerint elkészíteni a véleményt.

Ha a bíróság álláspontja szerint a vélemény hiányos, vagy a szakértő indokolatlanul megszegi kötelezettségét, a bíróság hivatalból vagy a felek indítványára új vélemény elkészítését vagy a vélemény kiegészítését rendelheti el. A bíróság azt is elrendelheti, hogy indokolatlan kötelezettségszegés miatt a szakértőnek kell megfizetni a bírósági illetéket.

A felek megtámadhatják a szakértői véleményt nyilatkozattal vagy másik szakvélemény benyújtásával.

b) Bírósági meghallgatás

A bíróságnak kivételes esetben idézi meg a szakértőt a tárgyalásra.

A fentebb bemutatott információk az [EEI](#) Európai Szakértői Intézet (EEEI) által a Szakértők keresése elnevezésű projekt során az országonként kiválasztott kapcsolattartóktól származnak.

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

Utolsó frissítés: 22/12/2020

Szakértő keresése - Franciaország

I. Szakértői jegyzékek és nyilvántartások

Valamennyi fellebbviteli bíróság, valamint a polgári és büntetőügyekben eljáró francia legfelsőbb bíróság (Semmitőszék) vezet szakértői jegyzéket vagy nyilvántartást.

A bíróságok és az ügyészek azonban bárkit kirendelhetnek, akit megfelelőnek és hozzáértőnek tartanak. Ebben az esetben meg kell indokolni a döntésüket.

A bíróságok weboldalain, különösen a [Semmitőszék](#) és a fellebbviteli bíróságok honlapján teszik közzé a szakértői jegyzékeket.

A bírósági jegyzékbe való felvételhez a szakértőknek teljesíteni kell a következő követelményeket:

- 70 évesnél fiatalabb. A gyakorlatban a szakértőnek 35 és 57–58 év közöttinek kell lennie, hogy bejegyezzék a szakértői nyilvántartásba

- uniós polgár
- nem követett el becsületsértést, feddhetetlen és nem sértett jó erkölcsöt
- nem szabták ki vele szemben valamelyik alábbi fegyelmi vagy közigazgatási szankciót: elbocsátás, nyilvántartásból való törlés, visszahívás, jóváhagyás visszavonása vagy az engedély visszavonása
- nem vált fizetésképtelenné magáncsődeljárásban, és nem szabták ki vele szemben más, a kereskedelmi törvényben előírt szankciót
- az adott szakterületen eltöltött minimális idő
- nem végzett olyan tevékenységet, amely összeegyeztethetetlen az igazságügyi (jogi) szakértői feladatok elvégzéséhez szükséges függetlenséggel
- a fő tevékenységüket a bíróság illetékességi területén végzik.

Az elsőfokú bíróság által vezetett nyilvántartásba való felvételét kérő, fordításra szakosodott szakértőknek az adott bíróság illetékességi területén kell végezni a tevékenységüket, vagy ezen a területen kell élniük, ha már nyugdíjba vonultak.

Az ügyész és az elsőfokú bíróság bírói vizsgálják meg a szakértő nyilvántartásba való vétel iránti kérelmét. A fellebbviteli bíróság bírói tanácsa dönt a kérelemről.

A szakértőknek esküt kell tenni a nyilvántartásba vétel előtt.

A szakértőnek legalább öt évig szerepelni kell a fellebbviteli bíróság jegyzékén (regionális jegyzék) ahhoz, hogy felvegyék a Semmítőszék jegyzékébe (nemzeti jegyzék).

Az első alkalommal bejegyzett szakértőnek három év elteltével újból kérelmezni kell a nyilvántartásba vételt. Ettől kezdve a szakértőknek ötévente kell kérelmezni a nyilvántartásba vételt. A szakértő újbóli nyilvántartásba vételéről szóló határozatnak tartalmazni kell az elutasítás okait, és a határozat megtámadható.

A fellebbviteli bíróság fegyelmi eljárásban is törölheti a szakértőt a nyilvántartásból, ez a döntés is megtámadható.

A [Francia Szakértők Szövetsége](#) közzétett egy etikai kódexet a szakértők számára.

II. A szakértők szakképesítése

Általánosságban elmondható, hogy a szakértőknek megfelelő képesítéssel kell rendelkezniük a saját szakterületükön.

A szakértőknek szakmai tapasztalattal kell rendelkezni, és ismerni kell az eljárási szabályokat, különösen a szakértői eljárásra vonatkozó szabályokat.

Továbbképzésben kell részt venniük, amit a fellebbviteli bíróságok ötévente ellenőriznek. A szakértők továbbképzése a következőket foglalja magában:

- szakmai szervezetek által a szakterületüknek megfelelő képzés;
- bírák és szakértői szervezetek által nyújtott képzés a szakértői eljárásról.

III. A szakértők díjazása

A büntetőeljárások tekintetében rendelet szabályozza a szakértő által végzett egyes feladatok szakértői díját. Bizonyos szakterületeken az ügyész vagy a nyomozási bíró pályázati felhívást tehet közzé a szakértői tevékenység elvégzésére, és kiválaszthatja a legkedvezőbb ajánlatot. Az Igazságügyi Minisztérium viseli a szakértői fordítási költségeket az igazságügyre fordítható költségvetési előirányzatból.

A polgári ügyekben általában a szakértő által az ügyre fordított óraszám és az óradíj szorzata alapján számítják ki a díjat, amelyhez hozzáadják a költségeket és az áfát.

A bíróság kontradiktórus eljárásban dönt a szakértői díj összegéről, amely során figyelembe veszi, hogy a szakvéleményt időben nyújtották-e be, továbbá a szakértői vélemény minőségét és a szakértő által a feladatvégzés során tanúsított gondosság fokát.

A felperes általában előleget fizet a szakértői díj fedezésére. A bíróság azonban kötelezheti mindkét felet az előleg egy részének megfizetésére.

A bíróság jogerős határozatában kötelezi a pereszes felet a szakértői díj megfizetésére.

Költségmentesség kérhető a szakértői eljárás költségeinek fedezésére.

IV. A szakértők felelőssége

A szakértő köteles szakmai felelősségbiztosítást kötni az esetleges felelősségének fedezésére.

A biztosítás fedezi a szakértő polgári és szakmai felelősségét, az Európai Unió más tagállamában végzett tevékenysége esetén is.

V. A szakértői eljárással kapcsolatos további információk

Büntetőügyekben a nyomozási bíró, az ügyész vagy a megfelelő felhatalmazással rendelkező rendőr (*officier de police judiciaire*: a bűnüldöző szerv olyan tagja, aki a francia jog szerint a bűnügyi nyomozásért felelős, és őrizetbe veheti a gyanúsítottat) rendelhet ki szakértőt.

Minden más esetben kizárólag a bíróság rendelhet ki szakértőt hivatalból vagy valamelyik fél indítványára.

Polgári eljárásban nem kötelező, ugyanakkor nagyon javasolt benyújtani előzetes szakértői véleményt, és ezt gyakran kifejezetten kéri a polgári eljárásban. A szakértő írásbeli záróvéleményt nyújt be. Ha a szakértő szükségesnek tart konzultációt folytatni egy másik szakterületre szakosodott szakemberrel, e szakember véleményét csatolja a szakértői véleményhez. A bíróság tanúvallomás tételére kötelezheti a szakértőt a tárgyaláson, ha a vélemény nem elegendő a bíróság határozatának megalapozottságához megalapozottságához. A záróvéleményben meg kell válaszolni a bíróság által feltett valamennyi kérdést, és figyelembe kell venni az összes olyan észrevételt, amelyet a felek tettek a szakértőnek a szakértői eljárás során.

1. A szakértők kirendelése

A büntetőjog védi a szakértői jogállást (*expert de justice*). A szakértő szerepel a fellebbviteli bíróságok és a Legfelsőbb Bíróság által vezetett jegyzékben.

Franciaországban 8 000–10 000 igazságügyi szakértő van.

Polgári, kereskedelmi és közigazgatási ügyekben kirendelhetnek szakértőt az előzetes eljárásban vagy a tárgyalás előkészítése során. A szakértői eljárások 80%-a tárgyalás-előkészítő szakban indul.

A bíróság szakértőt rendel ki, ha a jogvita rendezéséhez valamilyen szakértelemre van szükség: a bíróság hivatalból vagy valamelyik fél indítványára rendelhet ki szakértőt. A bíró dönt arról, hogy melyik fél fizeti a költségelőleget, amelyet a szakértői díjak kifizetésére fordítanak.

A felek javaslatot tehetnek a szakértő személyére, de minden esetben a bíróság vagy az ügyész dönti el, melyik szakértőt rendeli ki. Különleges indok hiányában a fellebbviteli bíróság által vezetett jegyzékből kell kiválasztani a szakértőt.

A polgári eljárásban a felek nagymértékben részt vesznek a szakértő eljárásában. Együtt kell működniük, és meg kell küldeniük a szakértő által kért minden iratot. Közvetlenül tehetnek fel kérdést a szakértőnek kontradiktórus megbeszéléseken, és kérhetik a szakértőtől, hogy tegyen észrevételt a megjegyzéseikre. Ezek a lehetőségek sokkal korlátozottabbak a büntetőeljárásban, mivel a szakértő jelentősen függ az őt kirendelő bírótól vagy ügyésztől.

2. Az eljárás

Az igazságügyi szakértőkkel kapcsolatos főbb francia jogszabályok:

- a büntetőeljárásról szóló törvény, a polgári perrendtartásról szóló törvény
- *az igazságügyi szakértőkről szóló, többször módosított 1971. június 29-i 71-498. sz. törvény, különös tekintettel a 2016. november 18-i módosításra*
- többször módosított *2004. december 23-i határozat*.

A szakértők az eljárás során kapcsolatba léphetnek a felekkel, de teljes mértékben be kell tartaniuk a kontradiktórus eljárás elvét. Kivételt jelentenek ez alól az orvosi vagy üzleti titkok.

A szakértői vélemények szerkezetére nincs előírás, de vannak kezdeményezések ennek a hiánynak a kiküszöbölésére.

Mindenesetre a véleményben a szakértők kötelesek:

- részletesen ismertetni az érveiket;
- meghatározni azokat az iratokat, amelyekre alapozták a véleményt;
- válaszolni a felek nyilatkozataira;

- megadni a számukra megküldött iratok teljes listáját.

Ha a bíróság előzetes véleményt kért, a szakértő megküldi a feleknek, hogy tegyenek arra nyilatkozatot.

Büntetőügyekben a szakértőnek részt kell venni a tárgyaláson. Polgári ügyekben a bíróság felkérheti a szakértőt, hogy vegyen részt a tárgyaláson.

A bíróság a vélemény kiegészítésére kötelezheti a szakértőt, például, ha a felek megjegyzéseket fűztek a véleményhez, és további kérdéseket tettek fel.

A bíróság irányítja a szakértői vizsgálat folyamatát. Az elsőfokú bíróságok egy meghatározott bíróra bízák ezt a feladatot.

A fentebb bemutatott információk az [EEI Európai Szakértői Intézet \(EEEI\)](#) által a Szakértők keresése elnevezésű projekt során az országonként kiválasztott kapcsolattartóktól származnak.

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

Utolsó frissítés: 22/12/2020

Szakértő keresése - Horvátország

I. Szakértői jegyzékek és nyilvántartások

A bíróság által kirendelt szakértők szakértelmük alapján szükség esetén szakértői véleményt adnak a bíróságnak a tényállás megállapítása vagy az eljárás során megállapított tényállás pontosítása céljából.

A megyei és kereskedelmi bíróságok vezetik a bíróságok által kirendelhető szakértők listáját, valamint azon jogi személyek, intézetek, intézmények és állami szervek jegyzékét, amelyek jogosultak szakértői tevékenység végzésére (a továbbiakban: jogi személyek jegyzéke). A jegyzékeket közzéteszik a bíróságok weboldalán.

Az Igazságügyi Minisztérium a Horvát Köztársaság egész területére vonatkozóan egységes elektronikus [jegyzéket vezet a bíróságok által kirendelhető szakértőkről](#) szakterületek szerint, valamint a [jogi személyekről](#), és közzéteszi ezeket [a weboldalán](#).

A szakértő jegyzékbe vételére irányuló eljárás azon megyei vagy kereskedelmi bíróság elnökéhez benyújtott kérelemmel indul, amelynek illetékességi területén található a kérelmező lakóhelye vagy a jogi személy székhelye. Az Európai Unió és az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes állam azon állampolgárai, akik nem rendelkeznek állandó lakóhellyel a Horvát Köztársaságban, a Zágráb Megyei Bíróságnál vagy a Zágrábi Kereskedelmi Bíróságnál nyújthatnak be kérelmet a jegyzékbe vétel iránt.

Ha a jegyzékbe vételt kérelmező megfelel a követelményeknek, az adott kereskedelmi bíróság elnöke az igazságszolgáltatás és az államigazgatás felépítésével, valamint a jogi terminológiával kapcsolatos ismeretekből vizsgára küldi jelöltet, mielőtt dönt a szakértő bejegyzéséről. A megyei bíróságok vizsgálóbizottságai előtt kell letenni a vizsgát, amelyeknek elnöke és két tagja az adott bíróság bírója. A jogi diplomával rendelkező és teljes munkaidős állásra pályázó jelöltnek nem kötelező vizsgát tenni. Az adott bíróság elnöke a nyilvántartásba vételt kérelmező és sikeres vizsgát tett jelöltet az igazságügyi szakértők szakmai szövetségéhez irányítja szakképzés végzésére. (Ugyanakkor az érvényes munkavállalási engedéllyel rendelkező igazságügyi szakemberek, valamint az intézeteknél, intézményeknél és kormányzati szerveknél szakértői tevékenységet végző alkalmazottak nem kötelesek a szakképzést elvégezni azon a szakterületen, amelyen ezek az intézetek, intézmények és kormányzati szervek jogosultak szakértői tevékenységet végezni).

A szakmai képzés elvégzése és a szakértőként való bejegyzés jogosultsági feltételeinek vagy az igazságügyi szakértői tevékenység végzéséhez szükséges feltételek teljesülésének ellenőrzése után az adott megyei vagy kereskedelmi bíróság elnöke határozatban dönt a kérelemről.

A bíróság által kirendelt szakértőnek vagy jogi személynek a szakértői tevékenység teljes időtartama alatt rendelkezni kell biztosítással. A megkötött felelősségbiztosítási szerződés igazolását (biztosítási kötvényt) az illetékes megyei vagy kereskedelmi bíróság elnökének be kell nyújtani a jegyzékbe vétel előtt és minden azt követő évben a nyilvántartási vagy jóváhagyási időszakban.

A szakértőket négy évre veszik fel a jegyzékbe. A jogi személy, intézet, intézmény vagy kormányzati szerv négy évre kap felhatalmazást igazságügyi szakértői tevékenység végzésére.

A kirendelt szakértő esküt tesz azon bírósági elnök előtt, aki bejegyezte szakértővé.

A nyilvántartási időszak lejártá után a jegyzékbe vett szakértőt újra jegyzékbe vehetik négy évre, és a jogi személy, intézet, intézmény vagy állami szerv részére is jóváhagyhatják ismételten az igazságügyi szakértői tevékenység végzését. A jelenlegi nyilvántartási időszak lejártá előtt legkésőbb 30 nappal kell benyújtani az újbóli jegyzékbe vétel vagy jóváhagyás iránti kérelmet.

A szakértő nyilvántartásba vételét az illetékes megyei vagy kereskedelmi bíróság elnöke vonja vissza (ideiglenesen):

- a szakértő kérésére,
- ha a szakértő megváltoztatja lakóhelyét, ha megállapítják, hogy a nyilvántartásba vétel feltételei nem teljesültek vagy már megszűntek,
- ha az illetékes hatóság végleges döntése alapján szakértői tevékenység végzésére alkalmatlannak nyilvánították azon a területen, amelyre bejegyezték,
- ha jogerős ítélettel kizárták a cselekvőképességét,
- ha olyan bűncselekmény miatt ítélték el, amely akadályozza a közszolgálati tevékenység végzését,
- ha rosszhiszeműen vagy gondatlanul végzi szakértői tevékenységét,
- ha az előírt határidő letelte után nem nyújt be igazolást a bejegyzett szakértői tevékenység tekintetében kötött felelősségbiztosítási szerződésről,
- ha nem tartja be a titoktartási rendelkezéseket a szakértői tevékenység végzése során tudomására jutott adatok tekintetében.

Az illetékes megyei vagy kereskedelmi bíróság elnöke véglegesen törli a szakértőt a nyilvántartásból, ha a szakértő végzi a bíróság által kirendelt szakértő feladatait, miután a feladatai teljesítését ideiglenesen korlátozó vagy tiltó végzés végrehajthatóvá vált.

A bíróság által kirendelt szakértőként eljárni jogosult szakértő vagy jogi személy köteles haladéktalanul bejelenteni az adataiban bekövetkezett bármilyen változást annak a bíróságnak, amely bejegyezte, illetve jóváhagyta a nyilvántartásba vételét. A bíróság köteles haladéktalanul átvezetni ezeket a változásokat azokban a jegyzékekben, amelyekben szerepelnek a bíróság által kinevezett szakértők vagy jogi személyek.

II. A szakértők szakképesítése

A bíróság által kirendelt szakértőkről szóló rendelet (Hivatalos Közlöny, 38/14, 123/15, 29/16 helyesbítés és 61/19) meghatározza a bíróság által kirendelt szakértők kirendelésének feltételeit és eljárását, valamint jogaikat és kötelezettségeiket.

Bíróság által kirendelt szakértőként az járhat el, aki megfelel a következő követelményeknek:

1. horvát állampolgár, az Európai Unió más tagállamának állampolgára vagy az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes állam állampolgára,
2. képes ellátni a bíróság által kirendelt szakértő feladatait,
3. a megfelelő tanulmányok vagy iskolák elvégzése után a szakterületén dolgozott:
  - legalább 8 évig - ha mesterképzésben szerzett diplomával vagy szakirányú posztgraduális oklevéllel rendelkezik;
  - legalább 10 évig - ha a megfelelő alapképzésben szerzett diplomával vagy szakmai alapképzési oklevéllel rendelkezik;
  - legalább 12 évig - ha rendelkezik a megfelelő középfokú végzettséggel, de nem létezik vonatkozó alapképzésben vagy szakmai alapképzésben szerezhető oklevél, mesterképzésben szerezhető diploma vagy szakirányú posztgraduális oklevél,
4. sikeresen letette a vizsgát az igazságszolgáltatás és az államigazgatás felépítésével és a jogi terminológiával kapcsolatos ismeretekből,

5. sikeresen elvégezte az adott szakmai szövetség által meghatározott szakképzést,
6. rendelkezik felelősségbiztosítási szerződéssel a bíróság által kirendelt szakértői tevékenység tekintetében,
7. megszerezte a szakterületének megfelelő végzettséget,
8. nincs akadálya a közszolgálatba lépésének.

A szakképzés nem haladhatja meg az egy évet. A szakmai szövetségek kötelesek mentort kijelölni a szakképzést végző jelölt mellé. A bejegyzett szakértő kijelölhető szakképzési mentorrá, ha bíróság által kirendelt szakértőként legalább öt év gyakorlattal rendelkezik. A mentorok listáját meg kell küldeni a megyei és a kereskedelmi bíróságoknak. A kérelmező által végzett szakmai képzésről szóló jelentés alapján kell meghatározni a (szakképzésre küldött) jelöltnek a bíróság által kirendelt szakértő feladatainak ellátására való képességét. A szakmai képzés befejezését követő egy hónapon belül az adott szakmai szövetségnek – a képzési mentor írásbeli jelentése alapján – írásbeli véleményt kell készíteni a jelölt által végzett képzés sikerességéről és a bíróság által kirendelt szakértő feladatainak elvégzéséhez szükséges kompetenciájáról. A szakmai szövetség köteles megküldeni ezt a jelentést az illetékes megyei vagy kereskedelmi bíróság elnökének.

A szakorvosok a szakorvosi vizsga letételével teljesítik a nyilvántartásba vétel feltételeit.

A jogi személyek jogosultak igazságügyi szakértői tevékenység végzésére:

- ha az adott szakterületen is be vannak jegyezve;
- ha alkalmazottaik szerepelnek azon terület szakértőinek jegyzékén, amelyre tekintettel jóváhagyást kérnek;
- ha rendelkeznek felelősségbiztosítási szerződéssel az igazságügyi szakértői tevékenység tekintetében.

III. A szakértők díjazása

A bírósági eljárásokban elsősorban a nyilvántartásba vett szakértők jegyzékéből választják ki a szakértőket.

A bíróság által kirendelt szakértők jogosultak díjazásra és az anyagköltségek megtérítésére. A bíróság egyedileg határozza meg a juttatás összegét a bíróság által kirendelt szakértők anyagköltségeit és díjait tartalmazó külön árjegyzék alapján. A bíróság által kirendelt szakértőkre vonatkozó szabálykönyv részét képezi az említett árjegyzék.

A szakértői tevékenység elvégzése után térítik meg a bíróság által kirendelt szakértő díját és költségeit.

IV. A szakértők felelőssége

A bíróság által kirendelt szakértőnek vagy jogi személynek a szakértői tevékenység végzésének teljes időtartama alatt rendelkezni kell biztosítással. A felelősségbiztosítás legalacsonyabb összege természetes személyek esetében 200 000,00 HRK (kb. 26 807,50 EUR), jogi személyek esetében pedig 500 000,00 HRK (kb. 67 018,74 EUR).

Az uniós tagállamok állampolgárai vagy az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes államok állampolgárai a szakértői feladatok ellátása érdekében biztosítást köthetnek az állampolgárságuk szerinti országban.

V. A szakértői eljárással kapcsolatos további információk

Az eljárási törvények, vagyis a polgári perrendtartásról és a büntetőeljárásról szóló törvény szabályozza a szakértő kirendelését.

VI. A szakértők kirendelése

Bíróság által kirendelt szakértőt a bíróság rendel ki valamelyik fél indítványára vagy hivatalból egy adott bírósági eljárásban, amikor szakértői bizonyítékot kell benyújtani a tényállás megállapításához vagy pontosításához.

VI.1. Szakértői vélemény

A bíróság által kirendelt szakértő megállapításaira és véleményére nincsenek formai követelmények. A bíróság határozza meg, hogy a szakértő a megállapításait és a véleményét kizárólag szóban adja elő a tárgyaláson vagy írásban is be kell nyújtania a tárgyalás előtt. A bíróság határidőt állapít meg a megállapítások és vélemények írásbeli benyújtására, amely nem haladhatja meg a 60 napot. A szakértőnek mindig közölni kell a véleményét. A bíróság legkésőbb 15 nappal a megállapítást megvitató tárgyalás előtt megküldi a feleknek az írásbeli megállapítást és véleményt.

VI.2. Bírósági meghallgatás

A bíróság a bírósági tárgyalás során kérdéseket tehet fel a szakértő megállapításaival kapcsolatban.

A fentebb bemutatott információk az [Európai Szakértői Intézet \(EEEI\)](#) által a Szakértők keresése elnevezésű projekt során az országoként kiválasztott kapcsolattartóktól származnak.

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

Utolsó frissítés: 22/12/2020

Szakértő keresése - Luxemburg

I. Szakértői jegyzékek és nyilvántartások

Az Igazságügyi Minisztérium nyilvántartást vezet az igazságügyi szakértőkről. A nyilvántartás 12 terület szakértőit különbözteti meg. Minden szakember és a nyilvánosság számára elérhető [itt](#). A nyilvántartást büntetőjogi és közigazgatási ügyekre hozták létre, de polgári és kereskedelmi ügyekben is használják. A bíróságok nem kötelesek a nyilvántartásban szereplő szakértőt kirendelni, de általában így járnak el.

A szakértőknek az Igazságügyi Minisztériumhoz kell kérelmet benyújtani a nyilvántartásba való vétel iránt. Az iratokat (ideértve az adott szakterületen szerzett oklevelet, a szakmai tapasztalat igazolását, önéletrajzot és a bünyügyi nyilvántartás adatait) megküldik az Igazságügyi Minisztériumnak, amely ezt követően megindítja az ellenőrzési eljárást, amely során többek között ellenőrzik a szakértő megbízhatóságát is. A Minisztérium dönt, hogy nyilvántartásba veszi-e a szakértőt a kérelmező képesítésének (ideértve az szakirányú végzettséget és a továbbképzést) és tapasztalatának ellenőrzése után. Ha a szakértőt bejegyzik a nyilvántartásba, esküt kell tennie a bíróságon.

Miután az Igazságügyi Minisztérium felvette a nyilvántartásba a szakértőt, és esküt tett a bíróságon, a nyilvántartást közzéteszik Luxemburg Hivatalos Lapjában. A nyilvántartásba vétel után a szakértőknek nincs további kötelezettségük. Nem kell beszámolót küldeniük a tevékenységükről a Minisztériumnak. Nem vonatkozik rájuk továbbképzési kötelezettség. A nyilvántartás rendszeres időközönként frissül.

Ha a szakértő megsérti a kötelezettségeit vagy a szakmai etikai szabályokat, vagy más súlyos okból a nyilvántartásba vétele visszavonható. Ilyen ok, ha a szakértő már nem rendelkezik az előírt képesítéssel, ha megállapítják, hogy elmulasztotta a kötelezettsége teljesítését, vagy ha már nem minősül megbízhatónak, például bűncselekmény miatt elítélik. A miniszter határozatban törli a szakértőt az ügyész véleményének figyelembevételével és az érintett szakértő meghallgatása után. Miniszteri határozatban történő visszavonás formájában kerül sor a törlésre. A visszavonás ellen fellebbezés nyújtható be a közigazgatási bíróság előtt. Nincs külön magatartási vagy etikai kódex a szakértők esetében. Ugyanakkor be kell tartaniuk a szakértő szakterületére vonatkozó etikai vagy más szakmai szabályzatokat.

II. A szakértők szakképesítése

A szakértőknek bizonyos iskolai végzettséget kell szerezniük a szakterületükön annak érdekében, hogy szakértőnek nevezhessék magukat. Ezek az oklevelek nélkülözhetetlenek ahhoz, hogy bekerüljenek az Igazságügyi Minisztérium szakértői nyilvántartásába. A szakértőknek nem kell szakmai testület tagjának lenni ahhoz, hogy szakértőként járassanak el, és nem kell rendszeresen fejleszteni készségeiket (nincs jogi továbbképzési rendszer, de a szakértők önkéntes alapon részt vehetnek képzésben).

III. A szakértők díjazása

Rendelet határozza meg a szakértők díjazását. Különleges esetekben, különösen, ha a szakértő feladata nagyon összetett, a bíróság dönthet úgy, hogy nem alkalmazza a jogszabályi díjat. A gyakorlatban a szakértők általában azt kérik a felektől, hogy járuljanak hozzá a jogszabályi díjnál magasabb összeg kifizetéséhez. Ha polgári ügyben a bíróság rendeli ki a szakértőt, valamelyik fél köteles előleget fizetni a szakértőnek. A szakértők részesülhetnek a jogszabályi díjat meghaladó díjelőlegben. Az eljárás lezárultakor azonban az érdemi ítéletben a bíróság dönt arról, hogy ki viseli végül a költségeket. A költségviselés megosztható a felek között. A felek költségmentességben részesülhetnek a jogszabályban meghatározott szakértői díj tekintetében.

Büntetőügyekben mindig az állam fizeti a költségelőleget. A terheltnek csak elítélése esetén kell megtéríteni a szakértői díjat. Az ügyész indítványára kirendelt szakértőknek is az állam térítheti meg a díját.

IV. A szakértők felelőssége

A szakértők felelősségére nincs külön előírás. Tevékenységükre tehát a szerződésen kívüli károkozásra és a szerződésekre vonatkozó általános szabályok irányadóak. Ezek a szabályok nem tartalmazzak felső korlátot a felelősségre. A szakértő nem köteles szakmai felelősségbiztosítást kötni az esetleges felelőssége fedezésére.

V. A szakértői eljárással kapcsolatos további információk

A szakértők kirendelését az 1971. július 7-i törvény (Loi du 7 juillet 1971 portant en matière répressive et administrative, institution d'experts, de traducteurs et d'interprètes assermentés et complétant les dispositions légales relatives à l'assermentation des experts, traducteurs et interprètes) szabályozza. Ez a törvény csak büntetőjogi és közigazgatási ügyekben alkalmazandó. A polgári ügyekre nem vonatkozik külön törvény. A büntetőeljárásról, a polgári perrendtartásról, valamint a közigazgatási eljárás általános szabályairól szóló 1999. június 21-i törvény (loi du 21 juin 1999 portant règlement de procédure devant les juridictions administratives) bizonyos rendelkezései irányadóak.

Polgári, közigazgatási és büntetőjogi eljárásokban nincs alapvető különbség a szakértő kirendelése között. Büntetőügyekben azonban a terhelt szélesebb körű jogokkal rendelkezik, mint más ügyekben. Az előzetes eljárásban, a tárgyalás előkészítése során rendelik ki az igazságügyi szakértők túlnyomó többségét. Az előzetes eljárásban terjesztik elő a szakértő kirendelésére irányuló indítványok legalább felét. Az alapeljárás során nem túl gyakori a szakértők kirendelése.

1. A szakértők kirendelése

Luxemburgban a bíróságok rendelik ki vagy a felek bízzák meg az igazságügyi szakértőket. Kizárólag a bírák rendelhetnek ki – akár a felek indítványára, akár hivatalból – igazságügyi szakértői jogállású szakértőket. Büntetőügyekben a vizsgálóbíró (juge d'instruction) gyakran rendel ki szakértőt, akár a terhelt, akár az ügyész indítványára. A vizsgálóbíró hivatalból is kirendelhet szakértőt. A vizsgálóbíró határozata előzetes döntés, ezért a kontradiktórium eljárás elve nem alkalmazható.

A büntetőjogban külön szabályok vonatkoznak a terhelt rendelkezésére álló társszakértőkre vagy ellenszakértőkre.

Polgári, kereskedelmi és közigazgatási ügyekben rendkívül sürgős esetekben a tárgyalás előtt is ki lehet rendelni szakértőt.

a) Bíróság általi kirendelés

Az alapeljárás során a bíróság igazságügyi szakértőt rendel ki, ha a tanácsára van szüksége az eljárás során felmerülő szakkérdésben. A bíróság a felek indítványára vagy hivatalból rendelhet ki szakértőt. A szakértőknek be kell jelenteni a felekkel kapcsolatban fennálló összeférhetetlenségüket.

A tárgyalás előtt is kirendelhető szakértő, ha az ügy sürgős, vagy szükség van szakértelemre a közelgő érdemi peres ügyre tekintettel. Az eljárás egyetlen célja a szakértő tárgyalás előtti kirendelése, amelyet a feleknek kell indítványozni. Ezek az eljárások általában úgy indulnak, hogy a bíró meghallgatja az alperest. Rendkívül sürgős esetekben azonban azonnal kirendelhetnek igazságügyi szakértőt, de ebben az esetben lehetőséget kell biztosítani az eljárás későbbi szakaszában az alperes meghallgatására.

Igazságügyi szakértő kirendelése iránti indítvány előterjesztésekor vagy a bíróság kirendelési javaslatára való észrevétel tételére a felek javaslatot tehetnek a szakértő személyére, és megállapodhatnak egy adott szakértőben. Ha a bíróság hivatalból rendel ki igazságügyi szakértőt, erről értesítenie kell a feleket, és a döntés meghozatala előtt fel kell kérnie őket észrevételek tételére. A bíróságok nem kötelesek a szakértői nyilvántartásban szereplő szakértőt kirendelni, de általában így járnak el.

b) Felek általi megbízás

A felek semmilyen esetben sem bízhatnak meg igazságügyi szakértőt, de részt vehetnek a szakértő bíróság általi kirendelése iránti eljárásban. Megállapodhatnak a szakértő feladatairól, a költségek viseléséről és akár a szakértő személyéről is. Ezután közös levélben értesítik a kirendelésről a kiválasztott szakértőt. Ha mindkét fél egyetért, a bíró engedélyezheti a szakértő kirendelését. Ez nagyon gyakran előfordul az előzetes eljárások során.

2. Az eljárás (polgári)

Az igazságügyi szakértő kirendelése után összehívja a feleket az ügy megvitatására. A szakértők általában az ügyvédjeik útján kommunikálnak a felekkel, és a bíróságot is tájékoztatják a fejleményekről. Nincs külön szabály erre az eljárásra, kivéve azt a követelményt, hogy minden esetben tiszteletben kell tartani a kontradiktórium eljárás elvét: mindegyik fél jogosult bármikor véleményt nyilvánítani az eset minden szempontjáról.

Két esetkör gyengíti ezt az elvet. Az egyik a pusztán ténybeli szempontok szakértői vizsgálata, a másik pedig a magánéletet érintő vizsgálat (pl. orvosi vizsgálat). De ezekben az esetekben a szakértőnek a véleménye véglegesítése előtt be kell mutatnia a vizsgálatok eredményeit a többi félnek.

Az illetékes bíróság figyelemmel kíséri a szakértői vizsgálat folyamatát. Ha indítványozzák, a bíróság megállapíthatja, hogy a szakértő nem rendelkezik megfelelő képesítéssel, és más szakértőt rendel ki. Az esetek túlnyomó többségében csak egy szakértőt rendelnek ki, ezért nincs arra eljárás, hogy a tárgyalás előtt megbeszélést folytattának a szakértővel a kérdések körülhatárolása érdekében.

a) Szakértői vélemény

A szakértő írásban terjeszti elő a véleményét. A szakértőnek nem kell meghatározott szerkezet szerint elkészíteni a véleményt. A szakértő köteles megbízhatóan és a kontradiktórius eljárás elvének tiszteletben tartásával teljesíteni a megbízatását. Meg kell adnia a megbízatása által érintett minden ténybeli kérdésre a választ, de nem válaszolhat meg jogi kérdéseket. A bíróság határozza meg a szakértő megbízatását, kivéve azokat az eljárásokat, amelyekben a felek bízták meg a szakértőt, és a bíró nem avatkozott be, hogy a felek kétségeit eloszlassa.

Nem kötelező készíteni előzetes szakvéleményt, de az adott eset körülményeire tekintettel készíthető. Ez különösen akkor fordul elő, ha új kérdések merülnek fel a megbízatás végrehajtása során, vagy ha a felek nem működnek együtt a szakértővel.

Ritkán fordul elő olyan eset, amikor a szakértőnek ki kell egészíteni a szakvéleményt. Ez akkor fordulhat elő, ha a szakértő nem válaszolt a megbízatásában szereplő összes kérdésre, vagy ha később további kérdések merülnek fel. A bíróság új végzést bocsát ki, amelyben megállapítja, hogy szükség van további adatokra, és meghatározza a megválaszolandó kérdéseket. A felek további pontosítást kérhetnek a bírótól. A gyakorlatban azonban valószínűbb, hogy újabb szakértőt rendelnek ki attól függően, hogy a felek elégedettek-e az első szakvéleménnyel.

A felek megtámadhatják a szakértői véleményt nyilatkozattal vagy másik szakvélemény benyújtásával. A bíróságot nem köti a szakértői vélemény. Az ítélezési gyakorlat szerint a bíróság eltérhet a szakértő véleményétől, ha erre jó indoka van, azaz ha az egyik vagy mindkét fél bizonyítja, hogy a szakértői vélemény téves. Az ellentmondásos véleményeknek ugyanolyan bizonyító ereje van, függetlenül attól, hogy a szakértőt a bíróság rendelte ki, vagy a felek bízták meg. A valamely fél által kezdeményezett vélemény, az ellentmondásos vélemény, valamint az olyan vélemény, amelyet a szakértő a kontradiktórius eljárás elvének figyelmen kívül hagyásával készített, elkészíthető és megvitatható a tárgyalás során, de ezeknek nincs ugyanolyan bizonyító ereje, mint az ezen elv tiszteletben tartásával készült véleményeknek.

b) Bírósági meghallgatás

A szakértők nem kötelesek részt venni az előkészítő ülésen. A vélemény benyújtása után részt kell venniük a tárgyaláson, hogy válaszoljanak a bíróság kérdéseire. Más felek nem tesznek fel kérdéseket a szakértőnek a bíróság előtt.

A fentebb bemutatott információk az Európai Szakértői Intézet (EEEI) által a Szakértők keresése elnevezésű projekt során az országonként kiválasztott kapcsolattartóktól származnak.

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

Utolsó frissítés: 16/10/2020

Szakértő keresése - Hollandia

I. Szakértői jegyzékek és nyilvántartások

Hollandiában két szakértői nyilvántartás létezik: egy elsősorban a polgári és közigazgatási ügyekre (LRGD) és egy elsődlegesen a büntetőjogi ügyekre (NRGD). A fentiek mellett működik két állami intézmény: az igazságügyi bizonyítékokkal foglalkozó szakértői intézet (NFI) és a környezetvédelmi jogi szakértők intézete (STAB). Ezenkívül létezik a szakorvosi jelentésekkel kapcsolatos holland szövetség (NVMSR). A szakértők szakterület szerint szerepelnek a nyilvántartásokban. A szakértői nyilvántartásokat eltérően vezetik: az LRGD és az NVMSR magánintézmény, az NRGD-t és az NFI-t az Igazságügyi Minisztérium vezeti, az STAB független szervezet, amely kifejezetten a bíróságok számára működik. Hollandiában egyetlen bíróság sem felel a nyilvántartásért,

sem az abban szereplő szakértők minőségéért, a kettő szigorúan el van különítve. A bíróságok támaszkodnak az említett szervezetek által nyújtott minőségbiztosításra. A bírák azonban részt vesznek az LRGD és az NRGD nyilvántartások felvételi és /vagy akkreditációs eljárásában.

Linkek:

- [Igazságügyi szakértők nemzeti nyilvántartása](#)
- [Igazságügyi szakértők holland nyilvántartása](#)
- [Környezetvédelmi és területrendezési szakértők](#)
- [Szakorvosi jelentésekkel kapcsolatos holland szövetség](#)

Az NRGD, az LRGD és az NVMSR nyilvántartások, valamint az STAB honlapja nyilvánosan hozzáférhető. Léteznek keresőeszközök, de a felek nem konzultálhatnak az STAB szakértőivel, mivel kizárólag a bírák tanácsadására jelölik ki őket, és a felekkel való konzultáció megkérdőjelezné a függetlenségüket. Nyilvános: lásd a [Szakértő keresése](#) oldalt. Ez az eszköz csak az LRGD nyilvántartásban szereplő szakértők esetében alkalmazható. Szakterület szerint lehet hozzáférni a nyilvántartáshoz. Az STAB-nál dolgozó összes szakértő szerepel az LRGD nyilvántartásban is.

Az NVMSR tagjai képzésen és vizsgán vesznek részt, mielőtt igazságügyi szakértővé válnának.

Az NRGD nyilvántartásba való felvételhez a szakértőknek át kell esni egy akkreditációs eljárás, ahol figyelembe veszik a szakterületet és az igazságügyi szakértőként való feladatkörüket, amelyekben igazoltan ki kell emelkedniük, valamint az eljárásban a megfelelő szakértői közreműködéshez szükséges készségeket. Az LRGD alapja az adott szakmában működő szakmai szervezetek és (kereskedelmi) szövetségek által megállapított szakmai szabványok hitelesítése, valamint a szakértői tevékenység oktatása és az állandó képzési rendszer.

Az STAB nagyon szigorú alkalmazási előírásokkal és szigorú állandó oktatási rendszerrel rendelkezik. Az STAB-nál szakmailag felülvizsgálják a szakértői véleményeket.

A szakértőknek nem kell esküt tenni. A szakértő törölhető a nyilvántartásból, miután hivatalosan panaszt emelnek vele szemben az egyes bíróságoknál alkalmazandó – nagymértékben hasonló – magatartási szabályok betartásának elmulasztása miatt.

A nyilvántartásokat az azokat kezelő igazgatási szervek naprakészen tartják.

II. A szakértők szakképesítése

Az LRGD szakértőinek szakmai testület tagjának kell lenni annak érdekében, hogy szakértőnek nevezhessék magukat. Ebből az következik, hogy ez a testület határozza meg a szakmai és az oktatási követelményeket. Az NRGD is magas szintű oktatást ír elő, hogy a szakértőt fel lehessen venni a nyilvántartásba. A szakértők rendszerint szakmai testület tagjai, de vannak olyan szakterületek, ahol nem működnek szakmai testületek, tehát a tagság nem feltétlenül kötelező. Az STAB-nál, az LRGD-nél és valószínűleg az NRGD-nél is szükséges az állandó tanulás folyamatos szakmai továbbképzés formájában. Például az STAB-nál képzésre tartják fenn az idő 15%-át, az LRGD-nél évente legalább 6 óra oktatás szükséges. A szakmai testületek gyakran akkreditálnak oktatási intézményeket. Az oktatási intézményeknek igazolni kell a képzés megtörténtét, azaz listát kell benyújtaniuk a képzésben résztvevőknek a weboldalukon való regisztrálásáról. Az oktatásnak két célja van: igazságügyi ismeretek és szakértelem megszerzése.

III. A szakértők díjazása

Büntető- és közigazgatási eljárásokban az állam téríti meg a szakértő díját. Van egy rögzített díjszabási rendszer, és a szakértőnek előre meg kell határozni a díját. Az STAB-nál más a helyzet, a Környezetvédelmi Minisztérium fizeti a STAB szakértőit. Polgári ügyekben a felek fizetik a szakértőt.

IV. A szakértők felelőssége

A szakértők a szerződésekre és a szerződésen kívüli károkozásra vonatkozó általános jogszabályok szerint vonhatók felelősségre. Sem a jogszabályok, sem a kirendelő bírók nem kötelezhetik felelősségbiztosítás kötésére a szakértőt. A szakértőt foglalkoztató vállalkozás köthet biztosítást a szakértőre. A független szakértők saját döntésük szerint kötnek biztosítást, számos szakmai testület azonban kötelezővé teszi a felelősségbiztosítást.

V. A szakértői eljárással kapcsolatos további információk

Az igazságügyi szakértői tevékenységre alkalmazandó főbb holland jogi rendelkezéseket a polgári perrendtartásról szóló törvény 194. cikke, a közigazgatási eljárásról szóló törvény (Awb) 8.47. cikke és a büntetőjogi eljárásokban való igazságügyi szakértői tevékenységről törvény tartalmazza.

Ezek a törvények keretjellegűek: az igazságügyi szakértőkre vonatkozó részletes iránymutatásokat a holland polgári jogi ügyekben [a szakértőknek szóló gyakorlati iránymutatás](#) tartalmazza.

Ezenkívül létezik magatartási kódex – jogi alapokkal – a büntetőjogi szakértők számára, és létezik a Legfelsőbb Közigazgatási Bíróság által kiadott, az igazságügyi szakértőknek szóló magatartási kódex. A legtöbb szakértői tevékenység esetében további követelmények vonatkoznak a szakértői tevékenység minőségére vagy a szakértők képesítésére.

A szakértői jogállás nem védett.

1. A szakértők kirendelése

Bíróság rendelhet ki, valamint a felek bízhatnak meg szakértőt. A közigazgatási eljárásokban a szakértők kirendelése hasonló a polgári eljárásokhoz azzal a különbséggel, hogy a közigazgatási eljárásban az állam viseli, a polgári eljárásban pedig a felek viselik a költségeket. A bíróság által kirendelt szakértő minden esetben köteles válaszolni a bíróság által feltett kérdésekre (esetleg a felekkel folytatott konzultációt követően). A büntetőbíróság előtti eljárásban az ügyész vagy a bíró rendelhet ki szakértőt a nyomozás során. Emiatt létezik egy jogszabályban meghatározott nyilvántartás, amely tekintetében a szakértőnek szigorúbb követelményeknek kell megfelelni, mint a polgári és közigazgatási eljárásokban. A bíróság által kirendelt szakértők kötelesek bejelenteni minden összeférhetetlenséget.

1.a Bíróság általi kirendelés

A polgári bíróság mérlegelési jogkörrel rendelkezik, hogy kirendeljen-e *hivatalból* vagy a peres fél kifejezett indítványára szakértőt, ha másként nem állapítható meg a tényállás. Ebben az esetben a szakértői vélemény kézhezvételét követő időpontra halasztják a tárgyalást. A bíróság főszabály szerint szabadon rendelhet ki bárkit, akiről úgy ítéli meg, hogy megfelelően tud eljárni szakértőként. Mindazonáltal a bíróságok által széles körben alkalmazott gyakorlat, hogy az adott nyilvántartásból rendelnek ki szakértőt. A szakértőnek be kell jelenteni bármely összeférhetlenséget a bíróságnak. A bíróság által kirendelt szakértő hozzáférhet az ügy irataihoz. A polgári eljárásokban szigorú szabályok vonatkoznak a szakértő által igénybe vett további szakértőkre, akikkel a kirendelt szakértő konzultál a megbízatása során, azaz a feleknek előzetesen tudniuk kell, hogy milyen személyekkel és milyen kérdésekben konzultál velük.

1.b Felek általi megbízás

A felek általában a bírósági eljárás kezdetén bíznak meg szakértőt az ügyük megalapozására. A bíróság felhasználhatja ezeket a véleményeket az ügy eldöntésére. A bíró az eljárás során bármikor kirendelhet szakértőt a felek indítványára. A bíróság által kirendelt szakértőre vonatkozó szabályok és magatartási kódexek szerint kell eljárni mindegyik szakértőnek.

Lehetséges, hogy mindkét fél egy adott szakértő kirendelését kéri, erre vonatkozóan nincsenek külön szabályok. A bíróság kötelezheti a feleket, hogy bízzanak meg egyetlen szakértőt, de ez nem általános gyakorlat.

2. Az eljárás

2.a Polgári eljárás

A bíróság csak a határidő tekintetében ellenőrzi a szakértői vizsgálat folyamatát. A szakértő teljesítménye felett nincs minőségellenőrzés, az ítéletekben nem szerepel hivatkozás. Az STAB azonban a bíróságoktól rendszeresen kap visszajelzést a teljesítményről, bár a STAB-t ritkán kéri fel polgári eljárásban.

A felek megtámadhatják a véleményt nyilatkozattal vagy másik szakvélemény benyújtásával. A bíróságot nem köti a szakértői vélemény, de általában elfogadják az általuk kirendelt szakértő véleményét. A felek által megbízott szakértőknek általában kisebb súlyuk van, mint a bíróság által kirendelt szakértőknek. Nincs olyan eljárás, amely során a szakértők a tárgyalást megelőzően megbeszélést folytatnak, vagy kérdéseket intéznek hozzájuk annak érdekében, hogy körülhatárolják a kérdéseket, és a bíróság megértse a különbségeket.

A szakértők az eljárás során kapcsolatba léphetnek a felekkel, de csak akkor, ha az a tényfeltáráshoz szükséges, valamint valamennyi fél jelenlétében. A szakértőnek valamennyi fél jelenlétében kell megbeszéléseket tartani az észrevételek összegyűjtése érdekében, ha ezt szakmai előírások nem akadályozzák, mint például orvosi esetekben.

1. Szakértői vélemény

Hollandiában létezik keretjellegű véleményminta. A szakértők kötelesek előzetes véleményt benyújtani, amelyre a felek észrevételt tehetnek. A szakértőnek mind az előzetes, mind a záróvéleményben foglalkozniuk kell a felek érveivel. Más konkrét követelményt nem kell betartani a véleményben. Amennyiben a bíróság a szakértőt arra kötelezi, ki kell egészítenie véleményét, például, ha további kérdések merülnek fel. A vélemény általában írásbeli, de szóban is megadható a bírósági tárgyaláson.

2. Bírósági meghallgatás

A bíróság csak kivételes esetben kötelezi a szakértőt a tárgyaláson való részvételre a felek indítványára vagy hivatalból. Ritkán tesznek fel kérdéseket a szakértőknek.

2.b Egyéb eljárás

A polgári eljárástól eltérő eljárásokban nem jelentősek a különbségek.

A fentebb bemutatott információk az [Európai Szakértői Intézet \(EEEI\)](#) által a Szakértők keresése elnevezésű projekt során az országoként kiválasztott kapcsolattartóktól származnak.

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

Utolsó frissítés: 22/12/2020

Szakértő keresése - Ausztria

I. Szakértői jegyzékek és nyilvántartások

Ausztriában a szakértők szakterület szerint szerepelnek a nyilvántartásban. Az elsőfokú regionális bíróság (Landesgericht) vezeti a szakértői nyilvántartásokat.

A nyilvántartások elérhetők [itt](#).

A szakértőknek kérelmet kell benyújtani és vizsgát kell tenni a nyilvántartásba való vétel érdekében.

II. A szakértők szakképesítése

Annak a kérelmezőnek, aki szeretné, hogy a bíróság kirendelje, igazolni kell a szakterületen szerzett szakmai tapasztalatát. Ezenkívül a szakértőnek alaposan ismerni kell az osztrák eljárási jog legfontosabb alapelveit, hogyan kell szakértői véleményt készíteni, és igazolni kell, hogy a szakterületén a nyilvántartásba vételt közvetlenül megelőzően öt év szakmai gyakorlatot szerzett, ha mesterképzésben vett részt, vagy 10 év szakmai gyakorlatot szerzett, ha nem vett részt mesterképzésben. Továbbá cselekvőképességnek és megbízhatónak kell lennie. Ahhoz, hogy megbízhatónak minősüljön, a szakértő magatartása összességében nem lehet kifogásolható, így pártatlanságot és munkájuk minősége biztosított.

A kérelmező szokásos tartózkodási helye vagy szakmai tevékenységének helye szerinti regionális elsőfokú bíróság elnökéhez kell benyújtani az „esküt tett és minősített” szakértők (az EEEI szóhasználata szerint elismert szakértők) nyilvántartásába való bejegyzés iránti kérelmet.

A nyilvántartásba vételi eljárás során a nyilvántartásba vételért felelős elnök bizottságot bíz meg szakértői állásfoglalás elkészítésével arról, hogy teljesülnek-e a nyilvántartásba vétel követelményei.

A szakértőknek esküt kell tenni a nyilvántartásba vétel előtt.

Ha a szakértő eleget tesz a fentebb említett összes követelménynek, a nyilvántartásba vételért felelős elnök öt évre nyilvántartásba veszi. A szakértőnek ötévente újból kérelmezni kell a nyilvántartásba vételt. Ha a szakértő továbbra is teljesíti az összes követelményt, újból nyilvántartásba veszik (nem kell ismét vizsgát tenni).

A szakértőt törölni lehet a nyilvántartásból: kérésére, ha már nem felel meg a követelményeknek, vagy ha az illetékes hatóság úgy dönt. A szakértő újbóli nyilvántartásba vételéről szóló határozatnak tartalmazni kell az újbóli nyilvántartásba vétel elutasításának okait, és a határozat megtámadható.

Az Esküt tett és Minősített Szakértők Osztrák Szövetsége közzétett egy [etikai kódexet](#).

III. A szakértők díjazása

III.1. Általános információk

A szakértői díjakra [a díjjogosultságról szóló osztrák törvény](#) (1975. évi Gebührenanspruchgesetz) vonatkozik. Ez a törvény a szakértőkre alkalmazandó általános szabályokat állapítja meg. Ezenkívül tartalmaz egy külön javadalmazási rendszert az orvosok, antropológusok, fogorvosok, állatorvosok, a vegyelemzési szakértők és a gépjárműszakértők számára.

III.2. Díjak

A díjak általában a vélemény összetettségétől függenek. Büntetőeljárásban és családjogi bírósági eljárásban bizonyos szakértőkre külön javadalmazási rendszer vonatkozik (lásd a fenti II.1. pontot).

III.3. A díj megtérítése

A szakértőnek a vélemény elkészültétől számított 14 napon belül számlázni kell a bíróságnak a díjat. Általában banki átutalással fizetik ki a díjakat.

III.3.1. Polgári eljárás

Mielőtt a polgári eljárásban a szakértő megkezdi a vélemény elkészítését, a bíróság általában kötelezi mindkét felet, hogy fizessen költségelőleget (Kostenvorschuss) a bíróság részére. Az előleg összege az ügy összetettségétől és a szakértői vélemény mértékétől függ. Általában a szakértő által az ügyre fordított óraszám és az óradíj szorzata alapján számítják ki a díjat. A szakértői díj részét képezik a költségek és az áfa is. A bíró a gyakorlatának megfelelően határozza meg azt az összeget, amelyet letétbe kell helyezni a feleknek. Ha a letétbe helyezett összeg nem elegendő, további előleg fizetése írható elő.

III.3.2. Büntetőeljárás

Büntetőeljárás során az állam téríti meg a szakértő díját.

III.3.3. Családjogi bírósági eljárás

A családjogi bírósági eljárásokban általában az állam téríti meg a szakértő díját.

III.4. Költségmentesség

Költségmentességet általában olyan személyeknek nyújtanak, akik a pénzügyi helyzetük miatt részben vagy egészben nem képesek fedezni az eljárás költségeit, ideértve a szakértők költségeit. A költségmentesség kedvezményezettjének részben vagy egészben meg kell téríteni a díjakat, ha pénzügyi helyzete jelentősen javult az eljárás utáni három éven belül. Felhívjuk a figyelmet, hogy a pervesztes félnek minden esetben meg kell téríteni a pernyertes fél költségeit.

III.5. A szakértői díjak visszatérítése

A bíróság az ítélet részeként rendelkezik az (arányos) költségviselésről. Így a megítélt költségek végrehajthatók.

IV. A szakértők felelőssége

A szakértők a szerződésekre és a szerződésen kívüli károkozásra vonatkozó általános jogszabályok szerint vonhatók felelősségre. Kötelesek szakmai felelősségbiztosítást kötni az esetleges felelősségük fedezésére.

V. A szakértői eljárással kapcsolatos további információk

Az [Esküt tett és Minősített Szakértők Osztrák Szövetsége](#) honlapján részletes információkat talál a költségekről (mintaszámlákkal), valamint hogyan válhat elismert szakértővé. Ez a weboldal nagyon sok információt tartalmaz, és a nyilvánosság számára könnyen hozzáférhető.

V.1. Jogonalap

Az igazságügyi szakértőkkel kapcsolatos főbb osztrák jogszabályok a következők:

- [az osztrák polgári perrendtartás](#) (Zivilprozessordnung, ZPO) 351-367. cikke
- [a nemperes eljárásokról szóló törvény](#) (Außerstreitgesetz) 31. cikke

- [a közigazgatási eljárás általános szabályairól szóló osztrák törvény](#) (1991. évi Allgemeines Verwaltungsverfahrensgesetz) 52–53a. cikke
- [a büntetőeljárásról szóló osztrák törvény](#) (1975. évi Strafprozessordnung) 104., 112., 125–128. cikke.

V.2. A szakértők kirendelése

A bíróság kirendelhet, de az érintett felek nem bízhatnak meg szakértőt. A közigazgatási eljárásokban a szakértők kirendelése hasonlóan történik, mint a polgári eljárásokban. Bűnügyi nyomozás során az ügyész rendelhet ki szakértőt.

V.2.a. Bíróság általi kirendelés

A polgári bíróság mérlegelési jogkörrel rendelkezik, ha hivatalból vagy a peres fél kifejezett indítványára rendel ki szakértőt, ha másként nem állapítható meg a tényállás. A kontradiktórius eljárás elve jelenti e jogkör egyetlen korlátozását. A bíróság szabadon rendelhet ki bárkit, akiről úgy ítéli meg, hogy megfelelően tud eljárni szakértőként. A szakértőnek minden összeférhetetlenséget be kell jelenteni a bíróságnak. A bíróság által kirendelt szakértők hozzáférhetnek az ügyirat lényeges részéhez.

V.2.b. Felek általi megbízás

Ausztriában a felek megbízhatnak magánszakértőt. A feleknek kell hivatkozni és benyújtani a szakértő véleményét, ellenkező esetben azt elfogadhatatlanként elutasítják. Ha ezek a követelmények teljesülnek, a bíróság szabadon vizsgálja és értékeli a szakértő véleményét. A vélemény bizonyítéknak minősül, de nem érvénytelenítheti a bíróság által kirendelt szakértő véleményét. Inkább a peres fél érvelésének jogalapjához kapcsolódik.

A bíróság eldönti, hogy a fél által megbízott szakértő véleményére alapozza-e az ítélet indokolását.

V.3. Az eljárás

A felek ügyvédjei kérdéseket tehetnek fel a bíróság által kirendelt szakértőknek.

V.3.a. Szakértői vélemény

Ausztriában a szakértői eljárások során nincs szükség előzetes szakértői véleményre. A fő vélemény írásban vagy szóban is elkészíthető. A szakértőnek nem kell meghatározott szerkezet szerint elkészíteni a véleményt.

Ha a bíróság álláspontja szerint a vélemény hiányos, vagy a szakértő indokolatlanul megszegi kötelezettségét, a bíróság hivatalból vagy a felek indítványára új vélemény elkészítését vagy a vélemény kiegészítését rendelheti el. A bíróság azt is elrendelheti, hogy indokolatlan kötelezettségszegés miatt a szakértőnek kell megfizetni a bírósági illetéket.

A felek megtámadhatják a szakértői véleményt nyilatkozattal vagy másik szakvélemény benyújtásával.

A polgári eljárásban a felek nagymértékben részt vesznek a szakértő eljárásában. Együtt kell működniük, és meg kell küldeniük a szakértő által kért minden iratot. Közvetlenül tehetnek fel kérdést a szakértőnek kontradiktórius megbeszéléseken, és kérhetik a szakértőtől, hogy tegyen észrevételt a megjegyzéseikre.

V.3.b. Bírósági meghallgatás

A bíróság csak kivételes esetben idézi meg a szakértőt a tárgyalásra.

A fentebb bemutatott információk az [Európai Szakértői Intézet \(EEEI\)](#) által a Szakértők keresése elnevezésű projekt során az országonként kiválasztott kapcsolattartóktól származnak.

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

Utolsó frissítés: 22/12/2020

Szakértő keresése - Románia

I. Szakértői jegyzékek és nyilvántartások

Romániában a szakértők szakterület szerint szerepelnek a nyilvántartásban. A szakértői nyilvántartásokat az Igazságügyi Minisztérium bocsátja a bíróságok rendelkezésére, és azokat a polgári vagy büntetőbíróságok vezetik. A jegyzékek [itt](#) találhatóak.

Az Igazságügyi Minisztérium által szervezett vizsga letételét követően kapnak engedélyt, és veszik fel a nyilvántartásba a szakértőket.

Az igazságügyi szakértővé váláshoz a jelöltnek teljesíteni kell a következő feltételeket:

- román állampolgár, az Európai Unió tagállamának vagy az Európai Gazdasági Térség tagállamának állampolgára vagy a Svájci Államszövetség állampolgára;
- ismeri a román nyelvet;
- cselekvőképes;
- oklevéllel igazolja, hogy rendelkezik végzettséggel azon a szakterületen, amely tekintetében szakértői vizsgát tesz;
- legalább három év gyakorlattal rendelkezik ezen a szakterületen;
- egészségügyileg alkalmas a szakértői tevékenység végzésére;
- büntetlen előéletű, szakmai és társadalmi megítélése jó;
- sikeresen letette az Igazságügyi Minisztérium által szervezett vizsgát.

Az Európai Unió más tagállamának vagy az Európai Gazdasági Térség tagállamának állampolgára és az a román állampolgár, aki az Európai Unió vagy az Európai Gazdasági Térség más tagállamában szerezte meg a szükséges szakmai képesítést, a román állampolgárokkal azonos feltételek mellett válhat szakértővé Romániában.

A szakértőt törölni lehet a nyilvántartásból kérésére, ha már nem felel meg a követelményeknek, vagy ha az illetékes hatóság úgy dönt.

II. A szakértők szakképesítése

A szakértőknek szakmai testület tagjának kell lenni annak érdekében, hogy szakértőnek nevezhessék magukat.

III. A szakértők díjazása

1. Polgári eljárás

A szakértőt kirendelő bírósági végzés állapítja meg a szakértői díjat és adott esetben az utazási költségre adott előleget. A bíróság kérheti a szakértőt, hogy egy bizonyos időn belül írásban becsülje meg a szakértői tevékenység költségeit.

Az a fél, amelyet a végzés kötelez, a kirendeléstől számított öt napon vagy a bíróság által megállapított határidőn belül benyújtja a bíróság hivatalához a díj megfizetésének igazolását. A bíróság a vélemény kézhezvételéig megnövelheti a díjat.

2. Büntetőeljárás

A szakértő díjra jogosult a szakértői tevékenység elvégzéséért. Az ügyész vagy a bíróság határozza meg a díj összegét az ügy jellege és összetettsége, valamint a szakértő költségei alapján.

IV. A szakértők felelőssége

A szakértők a szerződésekre és a szerződésen kívüli károkozásra vonatkozó általános jogszabályok szerint vonhatók felelősségre. Kötelesek szakmai felelősségbiztosítást kötni az esetleges felelősségük fedezésére.

A központi igazságügyi szakértő az elkövetett szabálysértés súlyosságával arányosan a következő fegyelmi büntetésekkel sújthatja a szakértői tevékenység gyakorlása során kötelességszegést elkövető igazságügyi szakértőt:

- írásbeli figyelmeztetés;
- az igazságügyi szakértői tevékenységhez való jog felfüggesztése három hónap és egy év közötti időtartamban;
- az igazságügyi szakértői jogállás visszavonása.

V. A szakértői eljárással kapcsolatos további információk

Romániában az igazságügyi szakértői tevékenységre alkalmazandó főbb jogi rendelkezéseket a román polgári perrendtartás 330–331. cikke tartalmazza. Alkalmazandó továbbá a büntetőeljárásról szóló román törvény 172–191. cikke.

A szakértők szakterület szerint szerepelnek a nyilvántartásokban. A szakértői nyilvántartások nyilvánosak, és az Igazságügyi Minisztérium honlapján teszik közzé őket.

A szakértőknek kérelmezni kell a nyilvántartásba való vételüket.

1. A szakértők kirendelése

A román **polgári jog** egy vagy három szakértő kirendelését írja elő. Szakértőt a bíróság rendelhet ki, valamint a felek bízhatnak meg. A felek megállapodhatnak egyetlen szakértőben. A felek megállapodása hiányában a bíróság véletlenszerűen rendel ki szakértőt nyilvános ülésen a szakértői hivatal által összeállított és közölt jegyzék alapján.

A román **büntetőjog** csak egyetlen szakértő kirendeléséről rendelkezik. Szakértőt a bíróság rendelhet ki a tárgyalás során, az ügyész pedig a nyomozás során. Az ügyész vagy a bíróság általában egy szakértőt rendel ki. Csak olyan esetekben kell kirendelni kettő vagy több szakértőt, ahol interdiszciplináris ismeretekre van szükség.

Erre a célra a polgári eljárásokban használt nyilvántartást kell alkalmazni. Mind büntető-, mind polgári eljárásban azonosak a szakértőkre vonatkozó követelmények.

a) Bíróság általi kirendelés

A polgári vagy a büntetőbíróság hivatalból vagy a peres fél kifejezett indítványára kirendelhet szakértőt, ha másként nem állapítható meg a tényállás. Ebben az esetben a szakértő egy meghatározott időpontig válaszol a bíróság vagy az ügyész által feltett kérdésekre. A szakértőnek minden összeférhetlenséget be kell jelenteni a bíróságnak. A bíróság által kirendelt szakértők hozzáférnek az ügyirathoz.

b) Felek általi megbízás

A felek által megbízott szakértőknek többféle típusa létezik Romániában:

- A felek vagy a vádlott indítványára kirendelt, szakértői tevékenység végzésére feljogosított független szakértők (a büntetőeljárásról szóló törvény 172. cikkének (8) bekezdése)
- Laboratóriumok vagy szakintézmények hivatalos szakértői
- Szakértői tevékenység végzésére feljogosított független nemzeti szakértők
- Külföldről (a büntetőeljárásról szóló törvény 172. cikkének (8) bekezdése).

Ha nem áll rendelkezésre szakértői tevékenység végzésére feljogosított szakértő, a bíróság kikérheti az adott területen dolgozó egy vagy több személy vagy szakember véleményét (a polgári perrendtartás 330. cikkének (3) bekezdése), akik így bíróságon kívüli szakértővé és szakértő tanúvá válnak. A fél által megbízott szakértő ellenőrzi a bíróság által kirendelt szakértő tevékenységét. A felek csak akkor bízhatnak meg szakértőt, ha a bíróság kirendel szakértőt (a büntetőeljárásról szóló törvény 173. cikkének (4) bekezdése). A szakértő tanúk különleges tudományos vagy műszaki szakismerettel rendelkező tanúk, akiket a bíróság hallgat meg.

A szakértők jogosultak megtagadni a szakvélemény elkészítését ugyanolyan okokból, mint amelyek miatt a tanúk megtagadhatják a tanúvallomást.

2. Az eljárás

a) Polgári eljárás

A bírót nem köti a szakértői vélemény. A szakértő egyetlen kötelezettsége a vélemény elkészítése. A szakértők kapcsolatba léphetnek a felekkel az eljárás során, a bíróság által kirendelt szakértőnek ehhez a bíróság engedélyére van szüksége.

i. Szakértői vélemény

Romániában a szakértői eljárások során nincs szükség előzetes szakértői véleményre. A fő vélemény csak írásban készíthető. A szakértőnek meghatározott szerkezet szerint kell elkészíteni a véleményt.

Ha pontosítani kell vagy ki kell egészíteni a szakértői véleményt, vagy ha ellentmondás van a szakértői vélemények között, a bíróság hivatalból vagy a felek indítványára felkérheti a szakértőket, hogy pontosítsák vagy egészítsék ki véleményüket.

A bíróság a felek indítványára vagy hivatalból elrendelheti másik szakértői vélemény készítését, ha erre jó indoka van. Másik szakértő készíti az új szakértői véleményt, mint az eredeti véleményt. A bíróság szabadon dönt arról, hogy mely indokokra alapítja az ítéletét.

ii. Bírósági meghallgatás

A büntetőeljárás vagy tárgyalás során a szakértőt meghallgathatja a nyomozási bíró vagy a bíróság az ügyész vagy a felek indítványára vagy hivatalból, ha a meghallgatás szükséges a szakértő megállapításainak vagy következtetéseinek pontosítása érdekében.

Ha a polgári eljárásban a szakértő azonnal előadhatja a véleményét, a tárgyaláson a tanúkkal azonos szabályok szerint hallgatják meg a szakértőt, és véleményét rögzítik az ítéletben.

b) Büntetőeljárás

Ha az ügyész vagy a bíróság úgy ítéli meg, hogy a szakértői vélemény hiányos, és ezt a hiányosságot nem lehet orvosolni a szakértő meghallgatásával, a bíróság hivatalból vagy a felek indítványára elrendeli ugyanazon szakértő szakvéleményének kiegészítését. Ha nem lehet kirendelni ugyanazt a szakértőt, másik szakértőt rendelnek ki.

Az ügyész vagy a bíróság új szakvélemény elkészítését rendeli el, ha a szakértői vélemény következtetése nem egyértelműek vagy ellentmondásosak, és a szakértő meghallgatásával nem lehet orvosolni ezeket a hiányosságokat.

A fentebb bemutatott információk az [Európai Szakértői Intézet \(EEEI\)](#) által a Szakértők keresése elnevezésű projekt során az országoként kiválasztott kapcsolattartóktól származnak.

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

Utolsó frissítés: 22/12/2020

Szakértő keresése - Szlovénia

I. Szakértői jegyzékek és nyilvántartások

A Szlovén Köztársaság igazságügyi minisztériuma nyilvántartást vezet a szakértőkről.

A nyilvántartás nyilvánosan elérhető [itt](#).

A szlovén jog nem határozza meg a szakértő tanú fogalmát. Különbséget tesz ugyanakkor a szakértő tanú, a szakértő és a jogi szakértő között.

A nyilvántartásban nem szerepel valamennyi szakértő, csak a bírósági (igazságügyi) szakértők. A nyilvántartás 50 nagyobb csoportból áll, és összesen mintegy 1000 szakértőt tartalmaz.

II. A szakértők szakképesítése

A szlovéniai bírósági szakértőkről, hites értébecslőkről és bírósági tolmácsokról szóló törvény 16. cikke szerint az kerülhet be a nyilvántartásba szakértőként, aki egyebek mellett:

- a Szlovén Köztársaság vagy az Európai Unió tagállama vagy az Európai Gazdasági Térség tagállamának a szlovén nyelvet aktívan beszélő állampolgára,
- jogerősen nem lett elítélve előre megfontolt szándékkal elkövetett bűncselekmény miatt hivatalból indított vádeljárásban, amely miatt erkölcsileg alkalmatlan volna a bírósági szakértői vélemény nyújtására, mivel a fentiek akadályoznák feladata pártatlan vagy professzionális teljesítésében vagy csorbítaná a bíróság hírnevét,
- a bolognai folyamat előtt szerzett egyetemi végzettséget vagy a bolognai rendszerben mesterfokozatú tanulmányokat folytatott, és megfelelő szaktudással, illetve gyakorlati képességekkel és tapasztalattal rendelkezik az adott szakértői munkához,
- hat év tapasztalattal rendelkezik azon a területen, amelyen szakértőként kíván működni,
- nem folytat az igazságügyi szakértői tevékenységgel nem összeegyeztethető tevékenységet.

Ha valaki kirendelt igazságügyi szakértőként kíván eljárni, igazságügyi szakértői kirendelésre nyílt felhívás alapján, az igazságügyi minisztériumnál jelentkezhet az előírt nyomtatvány benyújtásával. A jelölt szakértői tudásának, gyakorlati képességeinek és

tapasztalatának felmérésére a miniszter külön alkalmassági felmérést rendel el. Ez alapján a minisztérium határozatot hoz, és a szakértő esküt tesz.

A nyilvántartásba vételhez a szakértő nem köteles semmilyen magatartási vagy etikai kódexet magára nézve kötelezőnek elismerni.

A folyamatos szakmai fejlődésre vonatkozóan léteznek követelmények. Az igazságügyi szakértők kötelesek folyamatosan naprakészen tartani tudásukat és a szakmában alkalmazott módszereket, vagy az illetékes állami hatóság, felhatalmazott szervezet, szakmai egyesület vagy más szakmai intézmény által szervezett konzultációkon és szakmai tanfolyamokon részt venni. A kinevezés napjától számított öt év elteltével, illetve minden további öt év elteltével valamennyi igazságügyi szakértő köteles az alkalmassági ellenőrzést végző szakértői tanács részére bizonyítékot szolgáltatni az öt év során elvégzett szakmai továbbképzésről.

Az általános szakmai végzettség a Szlovén Köztársaság alkotmányos berendezkedésére, a bíróságok felépítésére és működésére, a bírósági eljárásokra, a bizonyításra vonatkozó szabályokra, az igazságügyi szakértők, bírósági értébecslők vagy bírósági tolmácsok jogaira és kötelezettségeire vonatkozó jogszabályi rendelkezésekre, az Európai Unió jogára és intézményeire, valamint az igazságügyi szakértők, bírósági értébecslők vagy bírósági tolmácsok munkájával kapcsolatos egyéb kérdésekre vonatkozó alapvető ismereteket jelent.

A szakirányú szakmai végzettség egyes szakterületekre és a szakértői tevékenység részterületeire vonatkozó szaktudást jelent.

A szakértők számára nem kötelező a szakmai szervezeti tagság ahhoz, hogy a nyilvántartásba kerüljenek.

A miniszter végleges hatállyal törölheti a szakértőt a nyilvántartásból:

- ha a szakértői tevékenység gyakorlásának joga fegyelmi eljárásban véglegesen visszavonásra kerül,
- ha a szakértő írásban nyilatkozik, miszerint a továbbiakban nem kíván bírósági szakértői véleményt készíteni,
- ha a szakértőt felmentik
- ha a szakértő ellen vádat emeltek hivatalból üldözendő és több mint két év szabadságvesztéssel büntethető bűncselekmény miatt, a Minisztérium legkésőbb a jogi tényről való tudomásszerzést követő harmadik napon törli a szakértőt a névjegyzék nyilvános részéből. A szakértő visszakerülhet a névjegyzék nyilvános részébe, ha a törlés oka megszűnt.

III. A szakértők díjazása

A bíróság által kirendelt szakértők díjazásáról jogszabály rendelkezik. A díjazás összege függ többek között a periratok oldalszámától, a vizsgálattal és a tárgyalás előkészítésével töltött időtől, illetve hogy szükség van-e kiegészítő iratok összegyűjtésére és átvizsgálására, szükséges-e vizsgálatot folytatni, és mennyire összetett ügyről van szó. A díjazás mellett a szakértők jogosultak költségeik és kiadásaik megtérítésére is.

A felek költségmentességben részesülhetnek a szakértői díj tekintetében a jogszabályban meghatározott összegig.

A bírósági határozat mondja ki, hogy melyik félnek vagy feleknek kell a díjazást kifizetni.

IV. A szakértők felelőssége

A szakértő felelőssége törvényben nem korlátozott. Az általános szabályozások irányadók. A szakértők nem kötelesek szakmai felelősségbiztosítást kötni az esetleges felelősségük fedezésére.

V. A szakértői eljárással kapcsolatos további információk

Sajnos az igazságügyi szakértőkről, hites értébecslőkről és bírósági tolmácsokról szóló törvény angol fordítása online nem elérhető.

1. A szakértők kirendelése

1a. Bíróság általi kirendelés

A bíróság kirendelhet olyan személyt, akit megfelelőnek és hozzáértőnek tart. A legtöbb esetben a bíróságok a hivatalos nyilvántartás alapján rendelnek ki szakértőt.

1b. Felek általi megbízás

A bíróság által kirendelt szakértő eredményeit a felek megtámadhatják, és saját költségükre szakértőt fogadhatnak e célból.

2. Az eljárás

A) Polgári eljárás

A felek kötelesek részletes tájékoztatást és utasításokat adni, illetve kérdéseket feltenni a szakértőnek.

A szakértő kapcsolatba léphet a felekkel, amennyiben a szakértői véleményhez erre szükség van.

A bíróság nem követi nyomon a szakértői vizsgálat folyamatát. A szakértők ugyanakkor kötelesek tájékoztatni a bíróságot arról, hogy a munkát időben el tudják-e végezni. Minőségellenőrzésre nem kerül sor. A bíróságot nem köti a szakértői vélemény.

A felek megtámadhatják a szakértői véleményt nyilatkozattal vagy másik szakvélemény benyújtásával, mielőtt a bíró döntést hoz az ügyben.

Ha az egyik fél kiegészítő kérdéseket tesz fel vagy a bíróságnak több információra van szüksége, a bíróság másik véleményt is kérhet.

A bíróságot nem köti a szakértői vélemény, de általában megfontolja a végső határozat kimondásakor.

1. Szakértői vélemény

A szakértő írásban, vagy ha a bíróság úgy akarja, szóban ismerteti véleményét.

Záró véleményében a szakértőnek válaszolnia kell a felek érveléseire. A vélemény felépítésére nézve nincs előírás, és más különleges követelmény sem létezik, amelyet a szakértőnek a vélemény megfogalmazásánál be kell tartania.

Az igazságügyi szakértőkről, hites értékbecslőről és bírósági tolmácsokról szóló törvény általános és egyedi iránymutatásokat tartalmaz az igazságügyi minisztérium honlapján közzétételre kerülő szakértői vélemények elkészítéséhez. A szakértői vélemények felépítésére vonatkozó egységes jelölést és az elkészítésükre vonatkozó utasításokat tartalmazó iránymutatásokat a szakértői tanács hagyja jóvá. A bírósági szakértők szakterületeire és ezek részterületeire vonatkozó általános és egyedi iránymutatásokat a fenti említett törvény életbe lépésétől számított két éven belül (2021. január 1-ig) el kell fogadni, és közzétenni a minisztérium honlapján.

2. Bírósági meghallgatás

A szakértők kötelesek részt venni a bírósági meghallgatáson, ha a bíróság ezt kéri tőlük.

b) Egyéb eljárás

Az egyéb eljárások lényegében megegyeznek a polgári eljárással.

A fentebb bemutatott információk az [Európai Szakértői Intézet \(EEEI\)](#) által a Szakértők keresése elnevezésű projekt során az országonként kiválasztott kapcsolattartóktól származnak.

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

Utolsó frissítés: 22/12/2020

Szakértő keresése - Svédország

I. Szakértői jegyzékek és nyilvántartások

Svédországban nincsenek szakértői jegyzékek vagy nyilvántartások, és nem is terveznek bevezetni ilyen jegyzékeket.

II. A szakértők szakképesítése

Nem értelmezhető.

III. A szakértők díjazása

Nincs adat.

IV. A szakértők felelőssége

Nincs adat.

V. A szakértői eljárással kapcsolatos további információk

1. A szakértők kirendelése

a) Bíróság általi kirendelés

Ritkán fordul elő, hogy a bíróság hivatalból rendel ki szakértőt a bírósági eljárásban.

b) Felek általi megbízás

Svédországban általában valamelyik fél bízza meg a bírósági eljárásban közreműködő szakértőket, ami azt jelenti, hogy a tanúkra vonatkozó szabályok vonatkoznak a szakértőre is. (szakértő tanú)

2. Az eljárás

A svéd jogi hagyományok a bizonyítékok szabad mérlegelésének elvén alapulnak, azaz pusztán eljárási okokból nem utasítják el a benyújtott bizonyítékokat. A szakértő tanú vallomásának értéke tehát az adott ügyben adott következtetéseken és vallomáson alapul. A bíróság értékeli a nyilatkozat bizonyító erejét, és a feleknek kell megállapítani – kérdések feltevése útján – a tanú hitelességét és következtetések levonására való képességét.

A bírósági eljárásokról szóló svéd törvény és annak bizonyításra vonatkozó szabályai általánosságban az azonnali bizonyítás, a perkoncentráció és a szóbeli előadás elvén alapulnak.

A tanúvallomás akkor a legértékesebb, amikor alacsony a félreértés kockázata, ami személyes megjelenés esetén valósul meg: a bíróságnak könnyebb megítélni a tanúvallomás megbízhatóságát és hitelességét. Bizonyos szempontból ez a szabály biztosítja a felek kérdésfeltevéshez való jogát is (meg kell őrizni a fegyveregyenlőség elvét).

Ezen alapelvek eredményeként a bizonyítékokat többé-kevésbé mindig bemutatják a bírósági tárgyaláson. A bizonyító erejű nyilatkozatokat ezért közvetlenül és szóban kell bemutatni a bíróságnak. Az írásbeli nyilatkozatokat, eskü alatt írt nyilatkozatokat vagy videofelvételeket általában nem fogadják el a személyes nyilatkozat helyett (a fiatalok által tett nyilatkozatról készített videofelvétel kivételével).

2008 óta szélesebb körben megengedett a fő tárgyaláson kívüli vallomástétel, valamint a fő tárgyaláson telefon- és videokonferencia útján történő kérdésfeltevés: a videokonferenciát – általában a tanú illetékességi területén található bíróság konferenciatermében – általánosságban a bíróság előtti megjelenéssel azonosnak tekintik.

A gyakorlatban az eskü alatt írt nyilatkozatok tilalma nem vonatkozik az orvosok és a köztisztviselők által kiállított igazolásokra; de ezt mindig az adott ügy és a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján ítélik meg.

Az igazságügyi szakértői tevékenységre a bírósági eljárásról szóló svéd törvény az irányadó, amely elérhető a következő linkre kattintva:

[A bírósági eljárásról szóló svéd törvény \(1942:740\)](#)

[A bírósági eljárásról szóló svéd törvény \(1998:000\)](#) (40. fejezet, 215. és azt követő oldalak, nincs frissítve)

A fentebb bemutatott információk az [Európai Szakértői Intézet \(EEEI\)](#) által a Szakértők keresése elnevezésű projekt során az országonként kiválasztott kapcsolattartóktól származnak.

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

Utolsó frissítés: 22/12/2020